МУСТАҚИЛЛИК АЙЁМИГА 18 КУН ҚОЛДИ

БУ — МЕНИНГ БАЙРАМИМ!
БУ — СЕНИНГ БАЙРАМИНГ!
БУ — ҲАММАМИЗНИНГ БАЙРАМИМИЗ!

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

13 август, сешанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 162 (1415)

ИСТИҚЛОЛ КАЛЕНДАРИ

1992 ЙИЛ 8 ДЕКАБРЬ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ КОНСТИТУЦИЯСИ

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида мустақил Ўзбекистоннинг биринчи Конституцияси қабул қилинди. Олий Кенгаш қарорига биноан 8 декабрь — умумхалқ байрами — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни, деб эълон қилинди.

Ҳа, мамлакатимиз ҳаётида улкан тарихий воқеа юз берди. Чунки Ўзбекистон халқларининг муносиб турмуши, ҳуқуқлари ва эркинликларини кафолотловчи, миллий қадриятларимиз ҳамда маданиятимиз қайта тикланишини, инсоннинг маънавий-ахлоқий баркамоллигини таъминловчи ҳуқуқий восита юзага келди. Ўзбекистон ўз тараққиёт йўлини ана шу Конституция асосида белгилаб олди. Бизга маълумки, ҳар қандай давлатнинг Конституцияси у ерда яшовчи халқнинг иродасини, руҳиятини, ижтимоий онги ва маданиятини ўзида акс эттиради. Конституция халқнинг сиёсий донолиги ва тафаккури маҳсулидир. Мустақил Ўзбекистон Республикасининг биринчи Конституцияси ҳам ана шундай халқчил қомус бўлиб қолди. Қолаверса, унинг лойиҳаси устидаги икки йиллик заҳматли меҳнат ҳам ўз самарасини берди. Шу билан бирга икки ярим ой мобайнида умумхалқ муҳокамасига қўйилиб, халқнинг фикр хазиналари, дурдоналари билан бойитилди.

Президент Ислом Каримов Олий Кенгашнинг ўн биринчи сессиясида сўзлаган нутқида янги Конституция лойиҳаси хусусида гапира туриб, жумладан, шундай деган эди: «Авваломбор, бу Конституция ўзининг туб моҳияти, фалсафаси, ғоясига кўра янги ҳужжатдир. Унда коммунистик мафкурадан асар ҳам йўқ. Жамийки дунёвий неъматлар орасида энг улуғи — инсон деган фикрни илгари сурдик ва шу асосда «фуқаро — жамият — давлат» ўртасидаги муносабатнинг оқилона ҳуқуқий ечимини топишга интилдик».

Конституциямизнинг 7-моддасида: «Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаидир», деб белгилаб қўйилган. Инсон, унинг ҳаёти, эрки, шаъри, қадр-қиммати ва бошқа ажралмас ҳуқуқ ҳамда эркинликлари муқаддас саналиб, давлат томонидан кафолатланишнинг ўзи истиқлолнинг буюк неъматларидан биридир.

ИСЛОМ КАРИМОВ – ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ

Портретга чизгилар

1990 ЙИЛНИНГ БАҲОРИДА КАРИМОВ ГОРБАЧЁВНИНГ ҚАЙТА ҚУРИШИ ТОБОРА ПАСТГА ЭНИБ БОРАЁТГАНИНИ, У БОШИ БЕРК КЎЧАГА КИРИБ ҚОЛГАНИНИ АНГЛАБ ЕТДИ...

ЙЎЛ ТАНЛАШ

Ўзбекистонда Россия ва иттифоқнинг ўпирилиб бораётган бошқа майдонларида тобора авжига чиқаётган тартибсизликка йўл қўймаслик учун кескин чора-тадбирлар қўллаш лозим эди.

Март ойида Ўзбекистон Олий Кенгаши Горбачев ва унинг қуршовидагиларни ҳайрон қолдириб ҳамда уларнинг норозилигини қўзғаб, Президентлик лавозимини таъсис этди ва Ислом Каримовни Президент этиб сайлади. Республика ўзининг Президенти сиймосида бундан буён тезлигини йўқотиб ва чўкиб бораётган кема — КПССга кўр-кўрона эргашмаслигини, кўп миллионли халқ ўзининг мустақил давлатида коммунистик мафкура тазйиқисиз яшашни исташини очиқ баён қилди.

Каримов Компартия 90-йилларнинг бошидаги ҳолида — тарихий жиҳатдан эскиргани ҳамда миллий суверенитетни мустаҳкамлашга тўсиқ эканини жуда яхши англарди. Бироқ жамиятда анчагина катта ҳокимият ва таъсир кучига эга бўлган партия-давлат аппаратини бирданига тугатишнинг иложи йўқ эди.

Каримов Компартиянинг мафкураси ва сиёсатини кескин ўзгартиришга ҳаракат қилиб, айни пайтда бошқарув-ҳокимият тузилмасини (қисқартирилган шаклда бўлса-да) сақлаб қолган ҳолда уни қайта ташкил этиш йўлидан борди. У халқнинг «Янги уйни қурмай туриб, эски уйни бузмаслик керак!» деган доно фикрини амалда қўллади. У номенклатура қолдиқларидан холи ёшларни раҳбарлик лавозимларига кўтариб, кадрларни кескин равишда ёшартирди.

1991 йилнинг августи бошланган жараёнларни тезлаштириб юборди. Каримовнинг ташаббуси билан партия бутунлай янги мафкура ва сиёсатга эга бўлган Халқ демократик партияси қилиб қайта тузилади, парламент типидаги партияга айланади. Ҳокимият аста-секин, бироқ изчиллик билан партия кабинетларидан бошқа томонга: Президент — ҳукумат — маҳаллий маъмуриятлар (ҳокимликлар) қўлига ўта бошлайди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

Республикада нақд пул маблағлари эмиссияси ва касса режаси белгиланган даражасининг 1996 йилнинг июль ойидаги бажарилиш якунлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қайд этадики, Марказий банк, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари, тижорат банклари, солиқ органлари ҳамда пулли хизматлар кўрсатувчи бошқа вазирликлар ва идоралар томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд пул маблағлари эмиссиясини қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида» 1996 йил 2 июлдаги 230-сон қарори билан белгиланган параметрларни бажаришга оид изчил чора-тадбирлар амалга оширилди. Умуман республика ва Тошкент шаҳри бўйича нақд пул маблағлари эмиссияси даражасини пасайтиришнинг прогноз кўрсаткичларини бажаришга эришилди.

Шу билан бирга, Қорақалпоғистон Республикаси ва кўпгина вилоятлар ҳокимликлари нақд пул маблағлари эмиссияси даражасини пасайтиришга доир белгиланган прогнозларнинг бажарилишини таъминлай олмадилар.

Кўрсатиб ўтилган қарорнинг 4-бандига ва «Республика минтақаларида нақд пул маблағлари эмиссияси даражасини пасайтириш прогнозлари ва касса режалари бажарилиши учун раҳбарлар ва мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини ошириш ва уларни рағбатлантириш тартиби тўғрисида Низом»га мувофиқ касса прогнозларининг 1996 йил июль ойидаги бажарилиш натижалари юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, тижорат банклари ва Давлат солиқ қўмитасининг ўз минтақавий бўлинмалари мансабдор шахсларига нисбатан кўрсатиб ўтилган Низомга мувофиқ тегишли чоралар кўриш тўғрисидаги қарорлари маълумот учун қабул қилинсин.

2. Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов, унинг ўринбосарлари — Р. Ф. Файзуллаев ва Р. М. Шоабдураҳмонов 1996 йилнинг июль ойидаги касса режаси ҳамда нақд пул эмиссияси даражасини пасайтириш прогнозларини ошириб бажарганликлари учун ойлик лавозим маошининг 30 фоизи миқдорида мукофотлансинлар.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси ва унинг ўринбосарларига, шунингдек, вилоятларнинг ҳокимлари ва уларнинг ўринбосарларига нақд пул маблағлари эмиссияси даражасининг ҳамда касса режаларининг белгиланган прогнозларини бажармаганликлари учун ойлик лавозим маошига нисбатан иловага мувофиқ миқдорларда жарима солинсин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимларининг, шунингдек, «Ўзбексавдо», «Ўзмаишийхизмат», Ўзбекбирлашув уюшмалари, «Ўзавтотранс» корпорацияси, Алоқа вазирлиги, Коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги, «Тошшаҳарйўловчитранс» уюшмаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси бошқа вазирликлари ва идоралари раҳбарларининг эътибори жойлардаги истеъмол бозорини кундалик эҳтиёж товарлари билан тўлдириш, пулли хизматлар кўрсатиш соҳасини кенгайтириш ва нақд пулларнинг айланишини жадаллаштириш ҳисобига аҳолига жорий тўловларни таъминлаш бўйича ишларнинг қониқарсизлигига қаратилсин.

5. Пул-кредит сиёсати бўйича республика комиссияси (Ф. М. Муллажонов) ва Давлат солиқ қўмитаси (Ш. Қ. Гатаулин) вилоятлар, шаҳарлар ва туманларда эмиссия даражасини пасайтириш прогнозларининг изчил бажарилиши устидан назоратни кучайтирсинлар. Нақд пулларнинг банкдан ташқари муомалада бўлишини кескин камайтириш, хўжалик юритувчи субъектларга тушумларни тўлиқ ва ўз вақтида инкассация қилиш бўйича қўшимча рағбатлар яратиш юзасидан аниқ чора-тадбирларни ўн кун муддатда ишлаб чиқсинлар.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т. А. Алимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 12 август.

Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 12 августдаги қарорига ИЛОВА

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисига, вилоятлар ҳокимлари ва уларнинг ўринбосарларига 1996 йил июль ойидаги нақд пул эмиссияси даражасини пасайтириш прогнозлари ва касса режасининг бажарилиши натижалари бўйича солинадиган жарима МИҚДОРЛАРИ

Вилоятлар номи	Вазирлар Кенгашининг Раиси ва ҳокимлар	Ҳокимларнинг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосарлари	Ҳокимларнинг халқ истеъмол товарлари, савдо ва пулли хизматлар бўйича ўринбосарлари	Жарима миқдори, иш ҳақига нисбатан фоизларда
Қорақалпоғистон Республикаси	Авезматов С. Й.	Қошкарбоев Д.	Бектурдиев Б.	10
Андижон	Обидов Қ. Ғ.	Иброҳимов Ш. Ғ.	Қаюмов М. Қ.	20
Бухоро	Раҳмонов М. Р.	Тўхтаев Ф. Н.	Жданов В. В.	20
Жиззах	Тошкенбоев А. Х.	Ҳакимов З. Х.	Узоқов Б. У.	20
Қашқадарё	Пармонов О. Д.	Насимов Р. Н.	Лихин А. Л.	20
Навоий	Ғаффоров Ҳ. Р.	Халимов А. Р.	Бердиев Э. Ш.	20
Наманган	Рапиғалиев Б.	Нажмиддинов И. Ҳ.	Маматқулов Э. Р.	20
Самарқанд	Мардиев А. М.	Умаров А. У.	Умаров Ш. Ҳ.	20
Сирдарё	Ҳасанов Ғ. Б.	Кровнов А. Н.	Раҳимов Т. А.	20
Сурхондарё	Нoралиев Ж.	Аҳмедов А. А.	Аҳмедов Қ. Ҳ.	20
Тошкент	Рўзиев Э. М.	Ҳосилов Б. А.	Асадов Ҳ.	20
Фарғона	Исломов М. Й.	Ҳайдаров Ҳ. Ў.	Эргашев Б. М.	20
Хоразм	Юсупов И.	Султонов Ж. С.	Раҳимов Қ.	20

ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ БОШЛАНДИ

12 август куни Тошкентда «Марказий Осиёда минтақавий барқарорлик ва хавфсизлик» мавзуида халқаро конференция бошланди.

Унда Марказий Осиё давлатлари делегациялари, АҚШ ҳамда Ғарбий Европа халқаро ташкилотлари, жумладан, Ж. Маршалл номидаги Европа хавфсизлиги тадқиқотлари маркази, НАТО, ЕХҲТ вакиллари иштирок этмоқда.

Анжуманни Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов очди.

Шу куни халқаро конференциянинг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Анжуман қатнашчилари демократик жамиятда ҳарбий соҳани назорат қилиш, Марказий Осиёда хавфсизликни таъминлаш истиқболлари ва Ғарбий Европанинг бу борадаги тажрибасини муҳокама этдилар.

Халқаро конференция давом этмоқда.

(ЎзА)

ҚУТЛУҒ БАЙРАМГА ҚИЗҒИН ТАЙЁРГАРЛИК

Вазирлар Маҳкамасида 10 август куни Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди.

Унда алоқадор вазирлик ва идоралар, давлат корпорацияси ва концернлар, уюшмалар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, Тошкент шаҳар туманларининг ҳокимлари иштирок этди.

Мажлисни Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари, мазкур қўмита раиси И. Жўрабеков бошқарди.

Мажлисда мамлакатимиз пойтахти ва вилоятларида республика мустақиллигининг беш йиллигини нишонлашга тайёргарлик ишларининг бориши тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Ш. Жалилов, «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси риси Т. Зокиров, «Ўзавтойўл» концерни раиси М. Абдуллаев, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, республика бош санитария врачи Б. Ниёзматов ва бошқа мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг шу ҳақдаги ахборотлари тингланди.

Сўзга чиққанлар мустақил Ўзбекистонимизда бўлажак байрамга ҳар қачонгидан ҳам пухта ва қизғин ҳозирлик кўрилаётгани, тайёргарлик ишлари ҳамма ерда ўзгача кўтаринки руҳда, зўр уюшқоқлик билан олиб борилаётганини қайд этиб, тақдирини жонажон Ватанининг буюк келажаги билан боғлаган ҳар бир инсон ана шу қутлуғ санага ўзининг муносиб улушини қўшаётгани, бундан эса унинг қалби зўр ифтихор, ғурур ва севинчга тўлаётганлигини алоҳида таъкидладилар.

Республикамизнинг вилоят, шаҳар ва туманларида улуғ айём шарафига кенг миқёсда қурилиш ва ободонлаштириш ишлари амалга оширилмоқда. Барча юбилей иншоотларини мустақиллик кунигача тўла фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Тошкентда шундай объектларни бунёд этиш ишлари мисли кўрилмаган суратларда олиб бориляпти. Пойтахтимизнинг Форобий кўчасидаги ўзгаришлар, Темурийлар даври тарихи музейи, янги бозорлар, савдо расталари, мактаблар, шифо масканлари қурилиши бунинг ёрқин исботидир. Ҳозир бу иншоотларда сўнгги пардозлаш ишлари бажарилмоқда. Кўчалар, хиёбонлар, дам олиш масканлари, турар-жойлар, спорт иншоотлари ва бозорлар тартибга келтирилмоқда, уларнинг санитария ҳолати яхшиланмоқда.

Шу билан бир қаторда мажлисда байрамга тайёргарлик кўриш билан боғлиқ баъзи камчиликлар, уларни тезда бартараф этиш йўлларига эътибор қаратилди, тегишли идора ва ташкилотлар раҳбарларига аниқ кўрсатмалар берилди. «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танлови якуний босқичига тайёргарлик ишларининг боришини янада жадаллаштириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Мажлисда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, республика Бош вазирининг ўринбосарлари Д. Ғуломова, К. Раҳимов, С. Саидқосимов, М. Усмонов, Р. Юнусов, Б. Ҳамидов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов қатнашди.

(ЎзА).

ПУЛ-КРЕДИТ СИЁСАТИ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИ МАЖЛИСИДА

Шу йилнинг 10 август куни Вазирлар Маҳкамасида Пул-кредит сиёсати бўйича республика комиссиясининг навбатдаги кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Унда мазкур комиссия аъзолари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар пул-кредит комиссияларининг раҳбарлари, республика тижорат банклари раислари иштирок этишди.

Мажлисни Республика Пул-кредит сиёсати комиссиясининг раиси — Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Раиси Ф. М. Муллажонов бошқарди. Унда Пул-кредит сиёсати бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар комиссиялари таркибини тасдиқлаш, Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд пул маблағлари эмиссиясини қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида» 1996 йил 2 июлдаги 230-сонли қарорининг бажарилиши юзасидан жойларда ўтказилган текширувлар якунлари муҳокама қилинди. Мажлисда республика Пул-кредит сиёсати комиссияси аъзолари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар пул-кредит комиссияларининг раислари ҳамда тегишли идора ва ташкилот раҳбарларининг шу хусусдаги ҳисоботлари тингланди.

Мазкур мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд пул маблағларини қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида» 1996 йил 2 июлдаги 230-сонли қарорига кўра белгиланган тушум, эмиссия натижаси ва эмиссия даражаси бўйича касса режаси умуман олганда республика бўйича бажарилганлиги маълум қилинди.

Нақд пулларнинг банк кассаларига келиб тушиши бўйича белгиланган режа 162 млн. сўмга ошириб бажарилди. Чунончи, белгиланган режани фақат Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳригина бажара олди, холос.

Жорий йилнинг июль ойида нақд пул эмиссиясинининг амалдаги даражаси белгиланган режага нисбатан 3,6 фоизга камайди.

Шу билан бирга июль ойида Тошкент шаҳридан ташқари биронта ҳам минтақа эмиссия бўйича белгиланган кўрсаткичларни бажармади.

Бу борадаги кўрсаткич, айниқса, Бухоро вилоятида ўта қониқарсиз бўлиб, мазкур вилоятнинг бирон-бир шаҳари ёки туманида эмиссиянинг белгиланган даражаси бажарилмаган.

Республикамиз бўйича 193 та шаҳар ва тумандан 30 таси ёки уларнинг 15,5 фоизигина умумий тушум суммаси бўйича касса режасини бажарган, холос. Жумладан, Қорақалпоғистон Республикасида 8 та, Қашқадарё вилоятида 4 та ва қолган вилоятларда 1-3 тадан туманлар мазкур режани бажарган.

Мажлисда айрим вилоятларда эмиссия даражаси ҳамон юқорилигича қолаётганлиги кескин танқид қилинди. Хусусан, Сирдарё, Жиззах, Навоий, Бухоро ва Сурхондарё вилоятларида бу борадаги аҳвол ўта қониқарсиздир. Республика Пул-кредит сиёсати комиссияси аъзолари томонидан мазкур вилоятларда ўтказилган текширувлар натижасида айрим туман ҳокимликлари ва мутасадди идоралар раҳбарларининг Вазирлар Маҳкамасида шу йил 25 июлда бўлиб ўтган мажлисидан тегишли хулосалар қилмаганликлари, энг ачинарлиси эса 230-сонли қарорни бажариш борасида ҳали ҳам сусткашликка йўл қўяётганликлари танқид остига олинди.

Республика Пул-кредит сиёсати комиссияси мажлисда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан юқорида тилга олиб ўтилган камчиликларга йўл қўйган ҳамда мазкур қарор бажарилишини таъминламаган Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлардаги Марказий банк бош бошқармалари раҳбарлари ҳамда пул муомаласи бўлимлари бошлиқларига нисбатан ўртача ойлик иш ҳақининг 20 фоизигача бўлган миқдорда жарима солинганлиги таъкидланди.

Ана шундай тадбирлар Давлат солиқ қўмитаси ҳамда республика тижорат банклари томонидан ҳам амалга оширилганлиги қайд қилиб ўтилди. Шунингдек, республика пул-кредит комиссияси томонидан мазкур қарорда белгиланган кўрсаткични бажармаган Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисига, вилоятлар ҳокимларига ва уларнинг иқтисод, халқ истеъмоли моллари, савдо ва пулли хизматлар бўйича ўринбосарларига нисбатан маъмурий жазо чораларини қўллаш тўғрисидаги тегишли таклифлар Вазирлар Маҳкамаси номига тақдим этилди. Шунингдек, шаҳар ва туманлар ҳокимлари ва уларнинг ўринбосарларига нисбатан ҳам шундай маъмурий чораларни қўллаш ҳақида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликларига кўрсатмалар берилди.

Республика Пул-кредит сиёсати комиссияси мажлисида минтақаларда нақд пул маблағлари эмиссияси даражаси прогнозлари ва касса режалари жорий йилнинг август, сентябрь ойларида ҳам бажарилмаган тақдирда ушбу масалага шахсан масъул бўлган раҳбар ходимларга нисбатан янада қатъий чоралар кўрилиши қайд этиб ўтилди.

Мажлисда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар пул-кредит комиссиялари минтақаларда нақд пул эмиссиясини кескин қисқартириш, истеъмол бозорини харидоргир бўлган халқ истеъмоли товарлари билан тўлдириш ва уларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маиший хизмат турларини кенгайтириш, уларнинг сифатини тубдан яхшилаш, минтақаларда бозор инфраструктурасини барпо этиш борасида аниқ чора-тадбирлар кўриши лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Жойларда иш ҳақи, пенсия ва аҳоли даромадлари учун бошқа тўловларни ўз вақтида амалга ошириш ўрнига марказлаштирилган тартибдаги қўшимча маблағларга кўз тикиб ўтириш каби боқимандалик кайфияти ҳамон ҳукм сураётганлиги таъкидланди.

Шунинг учун бундан буён марказлаштирилган ҳолда пул билан таъминлаш борасида кўмак сўраб, марказга телеграммалар юборишга чек қўйиш лозимлиги, унинг ўрнига муаммони жойида ҳал этиш кераклиги алоҳида айтиб ўтилди.

Бўлиб ўтган ушбу мажлисда жойлардаги пул-кредит комиссиялари раҳбарларининг биринчи галдаги вазифаси — Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 2 июлдаги 230-сонли қарорини сўзсиз бажарилишини таъминлаш борасида зарурий чора-тадбирларни мунтазам равишда кўриб боришлари лозимлиги алоҳида қайд этилди.

Чунки пулимизнинг мустаҳкамлиги давлатимизнинг мустаҳкамлигидир. Зеро, республикамиз Президенти И. А. Каримов таъкидлаганларидек, «Бугунги энг муҳим вазифа — валютамизни бақувват, дунёда обрўли валютага айлантиришдир. У юксак қийматга ва катта кучга эга бўлиши лозим. Сўмнинг барқарорлигини таъминлаш ва қадрини ошириш — умуммиллий вазифа. Республикамиздаги барча фуқароларнинг фаровонлиги ана шу вазифанинг ҳал этилишига боғлиқдир».

Шунингдек, мажлисда республика Пул-Кредит сиёсати комиссияси ва мазкур комиссия ҳузуридаги ишчи гуруҳлар тўғрисидаги Низомлар муҳокама қилиниб, тасдиқланди ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар пул-кредит комиссиялар раҳбарларининг янги таркиби тасдиқланди.

Пул-кредит сиёсати бўйича республика комиссияси мажлисида кўриб чиқилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

«СОҲИБҚИРОН» – ҚОРАҚАЛПОҚ САҲНАСИДА

Ўзбекистон халқ шоири, Навоий номидаги Давлат мукофоти совриндори Абдулла Ориповнинг «Соҳибқирон» драмаси Қашқадарё вилояти театрида, қардош Қирғизистоннинг Ўш вилояти театрида катта муваффақият билан саҳнага қўйилди.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон академик драма театри ижодкорлари шеърий ҳаяжон билан ёзилган бу йирик асарни қўйиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Куни кеча Нукусдан хушхабар келди. Бердақ номидаги Қорақалпоғистон давлат театрида ҳам «Соҳибқирон» асари муваффақиятли қўйилди.

Асар таржимони Ўзбекистон халқ артисти, Бердақ номидаги Давлат мукофоти совриндори Нажмиддин Ансатбоев драмани юксак даражада саҳналаштирди. Қорақалпоғистон халқ рассоми, Бердақ номидаги Давлат мукофоти совриндори И. Алибеков, таниқли бастакор К. Заретдинов асарнинг жозибасига ўз ҳиссаларини қўшдилар.

Амир Темур ролини истеъдодли актёр Бозорбой Узоқбергенов ўзига хос салобат ва жозиба билан ижро этди.

Асар премьерасида Қорақалпоғистон Жўқорғи Кенгеси Раиси У. Аширбеков қатнашди.

К. МАМБЕТОВ.

ЯНГИ ФОНД ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Республика оммавий ахборот воситалари раҳбарлари ҳамда матбуот нашрига эга бўлган вазирликлар, идоралар вакилларининг Тошкентда бўлиб ўтган таъсис конференциясида Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўлаб-қувватлаш масалалари билан шуғулланувчи янги ижтимоий-сиёсий фонд ташкил этилди.

Таъсисчилар янги ташкилот Низоми, фонд кенгаши ва бошқарувини тасдиқладилар. Қабул қилинган қарорга кўра, мазкур фонд Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси ва матбуотни қўллаб-қувватлаш жамғармасининг меросхўри ҳисобланади.

Таъсис конференциясида «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасининг бош муҳаррири Аҳмаджон Мелибоев ҳамда Ўзбекистон телерадиокомпанияси бадиий кўрсатувлар дирекциясининг директори Аҳмад Аъзам фонднинг раисдошлари, матбуотни қўллаб-қувватлаш жамғармаси бошқарувининг раиси бўлиб ишлаб келаётган Рўзмат Сафоев бош директори этиб сайланди.

Конференция сўнггида фонд раҳбариятининг хорижий ва маҳаллий журналистлар учун дастлабки матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

ИСЛОМ КАРИМОВ – ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Каримовнинг фикрлар хилма-хиллигига содиқлиги бу ерда очиқ намоён бўлди. У эски партия гвардиясининг тазйиғига қарамай, янги ижтимоий-сиёсий ташкилотларни, шу жумладан ўзларининг Президентга мухолиф йўли борлиги ҳақида баёнот берган «Бирлик» халқ ҳаракати билан «Эрк» демократик партиясини жасурлик билан эътироф этди. У ўша пайтда қайта-қайта: «фикрлар хилма-хиллиги сиёсий маҳмаданачиликдан бутунлай фарқ қилади. Ўзларингизнинг дастурингизни тақдим қилинглар, уларнинг ҳаётийлигини исботланглар! дер» эди.

Каримовни кўпинча эҳтиёткор сиёсатчи дейишади. Ҳақиқатан ҳам бу хусусият унга тўла ҳолда хосдир. Виждонли ва масъулиятни тўла ҳис этадиган киши мазкур тарихий даврга хос бўлган ўта ноаниқлик шароитада бошқача йўл мтутиши мумкинми ахир? Ўта эҳтиёткорлик билан, айни пайтда ўзининг сиёсий туйғусига суянган ҳолда иш кўриш — масъулият ҳиссини намоён этишдан бошқа нарса эмас. Бусиз сиёсатчи ўртамиёна демогог ва маҳмадана бўлиб қолади.

Бироқ мустақил давлат етакчиси учун эҳтиёткорликнинг ўзигина етарли эмас. Айрим ҳолларда, афсуски, бундай ҳоллар жуда кўп бўлган эди, сиёсий ирода ва дадиллик ҳам талаб қилинади. Ислом Каримовнинг муқобиллик асосида сайлов ўтказишни ташкил этишдаги ташаббуси — бутун собиқ совет ҳудудидаги янги тарихда мисли кўрилмаган ҳодисадир.

Кўп партиявийлик шароитида ва муқобиллик асосида сайлов ўтказилиши ё демократия қадимий анъаналарга эга бўлган давлатда, ё ҳокимият тепасига бу ишни қандай амалга оширишни биладиган ҳамда юртини илғор марраларга олиб чиқишга интиладиган кучли сиёсатчи келган мамлакатдагина юз бериши мумкин. Чунки дадил қарорлар соғлом, аниқ ҳисоб-китоблар асосида қабул қилинганидагина самара беради. Социологик фикр сўрови Каримовнинг ҳақиқий етакчи эканига шубҳа йўқлигини исботлади. Республикада унга тенглашадиган бошқа одам йўқ!

Ҳисоб-китоблар ўзини оқлади. Сайловчиларнинг 86 фоизи унга овоз берди. У сайлов натижасини ярим тунда аэропортда, МДҲ давлатлари бошлиқлари мажлисидан қайтиб келганида эшитди. Анчагина қатъий, кўнгли бўшликка мойил бўлмаган Каримов ўшанда туйғуларини яширолмади. Журналистларга биттагина гап айтди холос: «Менга бўлган ишончи учун халқимдан миннатдорман, мен унинг юксак ишончини оқлашим керак!» деди.

1991 йил декабрь ойида президентлик сайлови билан бир пайтда Ўзбекистоннинг мустақиллиги масаласи бўйича референдум ҳам ўтказилди. Овоз беришда қатнашганларнинг деярли барчаси мустақил, суверен Ўзбекистон учун овоз берди.

Ислом Каримов сайловдаги ғалабаси билан ўзининг бутун халқ қўллаб-қувватлаган сиёсатининг ҳақиқий эканини ҳам исботлади. Ўзининг президентлик лавозимида бўлишининг қонуний эканига олинган бу қадар кучли тасдиқ Каримовнинг мустақилликни мустаҳкамлаш ҳамда жуда узоқ кутилган иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш бўйича ўзи олиб бораётган йўлнинг тўғрилигига ишончини янада оширди. МДҲдаги бошқа мамлакатлар етакчиларидан фарқли ўлароқ, у Ўзбекистоннинг қайси йўлдан боришини аниқ биларди. Унинг учун синаб кўришлар ва хатолар усули ҳар доим ёт эди.

Яқинда Австрияда «Ислом Каримов — янги Ўзбекистон Президенти» деб номланган теран таҳлил ва мазмунга эга китоб нашр этилди. Китобни ислоҳотлар амалга оширилаётган Ўзбекистондагина эмас, бутун Марказий Осиёдаги сиёсий-иқтисодий вазиятни чуқур ўрганган жиддий мутахассислар, машҳур муаллифлар ёзган. Улар — ҳозир Германия Федератив Республикасида истиқомат қилаётган адлия фанлари доктори Леонид Левитин ҳамда тарихий ва сиёсий фанлар профессори, АҚШдаги Гарвард университети ходими Дональд С. Карлайлдир.

Аслини олганда бу китоб Ўзбекистондаги туб ўзгаришларнинг бориши ҳақидаги дастлабки жиддий китобгина бўлиб қолмай, балки Каримов шахсининг сиёсатчи ва жамиятни қайта қурувчи сифатидаги ноёб хусусиятларини очиб бериш борасидаги жиддий уриниш ҳамдир. Англашилмовчиликка йўл қўймаслик учун қайси гап Левитинга тегишли-ю, қайси гап Карлайлга тегишли эканига аҳамият бермасдан (чунки улар бу тадқиқотдаги ҳар бир гапни бир-бирига ҳавола этади), бу қизиқ ва ибратли китобдан парчалар келтирайлик:

«Ҳозир Ўзбекистонда юз бераётган янгиланишлар Ғарбий Европа ва АҚШнинг юз йиллиқлар мобайнидаги тарихий тараққиётида бўлинган: эрк қадриятлари, шахс суверинетини шакллантириш, шу билан бирга адолат, бахт-саодат, ҳаёт мазмуни ҳақидаги маълум тасаввурлар бирлаштирган этносни ривожлантириш сингари турли жараёнларни бир-бирига мослаштириш вазифасини ҳал этиши лозим.

Мен шунга аминманки, жаҳон Ўзбекистон мисолида алоҳида цивилизацияга эга бўлган ўхшашликнинг кучайиши, алоҳида цивилизация ҳолатидаги ўз-ўзини англашни кўрмоқда. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобига қараганда, инсоният тарихи йигирмадан ортиқ цивилизацияни, ундан ҳам кўпроқ бир-бирига яқин цивилизацияни билган. Уларнинг кўпчилиги ҳозирги замонда ҳам мавжуд. Ғарб, Ислом, конфуциан, япон, православ-славян, Лотин Америкаси, Африка цивилизациялари шулар жумласига киради. Ёки Европа ва Шимолий Америка цивилизациялари сингари бир-бирига яқин цивилизацияларни олайлик. Бундан ташқари, Ғарб ва Шарқ цивилизациялари сингари олий цивилизациялар ҳам мавжуд.

Цивилизациялар энг олий даражадаги маданий бирлик, кишиларнинг маданий ўхшашлигининг энг кенг даражаси бўлиб келган ва ҳозир ҳам шундай бўлиб қолмоқда. Улар бугунги кунда ҳам тил, тарих, дин, урф-одатлар сингари умумий, буткул объектив хусусиятлар борлиги билан ажралиб туради. Турли цивилизацияга мансуб кишилар бир киши билан гуруҳ, фуқаро билан давлат, ота-оналар билан болалар ўртасидаги муносабатларга турлича қарайди, ҳуқуқ ва мажбуриятлар, эркинлик ва мажбур қилиш, тенглик ва бўйсуниш босқичларининг мутаносиблиги ҳақида турлича тасаввурга эга. Бу фарқлар юз йилликлар давомида шаклланади. Улар мафкуралар ва сиёсий тузумлар ўртасидаги фарққа қараганда анча мустаҳкамдир... Президент Каримовнинг Редьярд Киплингнинг Шарқ ва Ғарб ҳақидаги балладасидан: «Ғарб — Ғарбдир. Шарқ-Шарқдир. Осмон билан ер тонгла маҳшарга рўпара бўлмагунига қадар улар жойидан жилмайди,» деган гапини келтиришида қандайдир даъволарни кўриш ҳам адолатдан бўлмайди. Яъни бу ерда ҳамма нарса ўз ўрнига қўйилган. Цивилизациянинг тур ва кичик турлари аниқ ва жуда жиддий иш бўлиб қолади. Хуллас, Ўзбекистон халқи учун миллий қайта тикланиш — Ғарбда айрим кишилар ўйлаганидек, ўтмиш ва фольклорни таъмирлашгина эмаслигига аҳамият берайлик. Бу ердаги муаммоларнинг миқёси анчагина кенг. Гап ҳаёт услуби, ижтимоий муносабатлар — иқтисодий, сиёсий ҳамда хусусан кўпгина асосий масалалардаги ижтимоий муносабатларнинг ўзига хос хусусияти ҳақида кетмоқда.

Ҳар бир халқнинг яшаган вақти турличадир. Унинг давомлилиги бўйича ҳам, воқеаларга қай даражада бойлиги бўйича ҳам, ҳозирги замон ва келажакка кўрсатадиган таъсири бўйича ҳам турличадир. Ўзбек тарихининг алгоритмлари ҳам, бўлажак ўзбек халқининг алгоритмлари ҳам бу мамлакатнинг даҳо ва классикларида, улар яратган хазиналарда, фан ва адабиётнинг олтин саҳифаларида мужассамдир. Алгоритмлар анъаналарда, динда, ҳаётга муносабатда мужассамдир.

Модомики дарахтлар бошқа заминда эмас, айнан мана шу заминда илдиз отиб, мўл ҳосил бериши маълум экан, демак, бу дарахтлар учун мана шу заминнинг ўзи ҳақиқатдир. Модомики, айнан мана шу дин, мана шу маданият, ҳаёт мароми ва нарсаларнинг ўлчови, бошқа нарсалар эмас, айнан мана шу нарсалар халққа маънавий фойда келтирар, орият ва куч бағишлар экан — халқ учун ҳақиқат айнан шунинг ўзидир. Президент Каримовнинг фикр ва ҳаракатларининг мантиқи айнан шундан иборат. Бу — кишида эҳтиром туйғусини қўзғатмай қолмайди.»

СОҒЛОМ ФИКР СТРАТЕГИЯСИ

У Ўзбекистон дастлаб Россия империяси, кейинчалик СССР таркибида бўлган ўн йилликлар даврида шаклланган ҳақиқий аҳволдан келиб чиққан ҳолда иш кўришга мажбур эди. Ҳақиқий аҳвол эса, мана бундай эди: республика аслида собиқ Совет Иттифоқининг ғарбий қисми учун хомашё манбаи бўлгани ҳолда зарур ишлаб чиқариш воситалари, халқ истеъмоли моллари ва озиқ-овқатнинг 60 фоизини ташқаридан олиб келарди. Шу туфайли доимий дотацион бюджетга эга, миллий даромад ҳамда аҳоли эҳтиёжини қондириш даражаси паст, бир томонлама ривожланган иқтисодиёт вужудга келган эди.

Каримовнинг фикрича, Ўзбекистоннинг ўзига хос ва ўзига мос янгиланиш йўли энг аввало аҳоли ҳаётининг миллий-тарихий хусусияти, тафаккур тарзи, халқ анъаналари ва урф-одатлари, кўпмиллатли республиканинг бутун ўзига хос жиҳатларини ҳисобга олиши лозим.

Ислом Каримов буюк, кўп асрлик тарихга эга бўлган янги мамлакатни қуриш стратегиясини «Ўзбекистон: янгиланиш ва тараққиётнинг ўзига хос йўли» китобида баён қилиб берган.

Халқ тўла маъқуллаган ва қўллаб-қувватлаган суверен, демократик, ҳуқуқий давлат қуриш стратегияси унинг «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат», «Янги уйни қурмай туриб, эскисини бузманг», «Буюк мақсад сари оғишмайлик» сингари бошқа китобларида ўз аксини топган.

Каримов юрт келажагини қандай кўради? «Ўзбекистон, — деб таъкидлайди у, — келажаги буюк давлат. Бу — суверен, демократик, ҳуқуқий давлат демакдир. Бу — гуманизм принципларига асосланган, миллати, дини, ижтимоий ҳолати ва сиёсий қарашларидан қатъи назар, фуқароларининг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлайдиган давлат демакдир».

Каримов Асосий қонунни ишлаб чиқиш бўйича комиссия раҳбари сифатида қарийб икки йил давомида Ўзбекистон Конституцияси устида ишлади. Конституция парламент сессиясидан олдин уч ой мобайнида умумхалқ муҳокамасидан ўтди, халқ донишмандлигининг гавҳарлари билан бойиди. Каримов мамлакатнинг Асосий қонуни қабул қилинишидан олдин уни барча: вазирдан тортиб чўпонгача, завод директоридан тортиб Мирзачўлнинг чекка хўжалигидаги сувчигача — барча яхшилаб ўрганиб чиқиши лозимлигини яхши англарди.

1992 йил 8 декабрь куни Олий Кенгаш бу тарихий ҳужжатни қабул қилди. Янги Конституциянинг ноёблиги нимада?

У энг аввало жамиятнинг ўз моҳияти, фалсафаси, ғоялари бўйича ижтимоий-сиёсий жиҳатдан ривожланишининг сифат жиҳатидан янгича талқинидан иборат. Конституцияда Коммунистик мафкура, синфийлик, партиявийликнинг изи ҳам йўқ. Жаҳондаги барча қадриятлардан энг улуғи — инсонга алоҳида ўрин ажратилган! Мана шу асосда Асосий қонунда ҳуқуқчиликда доимо қийинчилик туғдириб келган масала — фуқаро, жамият ва давлат ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг оқилона йўли топилган.

Каримов Асосий қонунда инсон ҳуқуқлари ва давлат мустақиллиги идеалларига содиқлик, ҳозирги ва келажак авлодлар олдидаги чуқур масъулиятни англаш, ўзбек давлатчилигининг тарихий тажрибаларига таяниш, демократия ва қонунчиликни ҳурмат қилиш, халқаро ҳуқуқнинг барча қабул қилган меъёрларини эътироф этиш, Ўзбекистоннинг муносиб ҳаётини таъминлаш, инсон эъзозланадиган ҳуқуқий жамиятни барпо этиш ва ниҳоят, мустаҳкам фуқаролар тинчлиги ва миллатлар тотувлигини таъминлаш сингари олижаноб мақсадларни акс эттиришга интилди.

Халқ Ўзбекистонда давлат ҳокимиятининг ягона манбаи ҳисобланади, давлат эса халқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат қилади.

Каримовнинг фикрича, барча фуқароларнинг қонун олдида тенглиги, Конституция устиворлигининг таъминланиши — ҳуқуқий давлатнинг асосий белгиси ҳисобланади. Барча қонунлар ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар Конституция асосида яратилиши ҳамда унга мос келиши лозим. У Амир Темурнинг: **«Давлат ишларини салтанат қонун-қоидаларига асосланган ҳолда бажариш»** ҳақидаги (**«Куч — адолатдадир»** деган) гапларини бекорга келтирмаган.

Тарихий қадриятларни қайта тиклаш — жамиятни қайта қуришнинг дастлабки босқичида ҳар бир етакчига яқиндагина мазлум бўлган халқнинг ишончини таъминлайдиган энг зарур омилдир.

Левитин ва Карлайлнинг фикрича, Ўзбекистон раҳбари бу ишда ҳам ўзини яққол намоён қилди. Каримов «ўтмиш орқали олға қараб борайлик» деб номласа бўладиган ҳаракатни бошлади. Бундай ҳаракатлар, яъни ҳокимият ўзининг қонунийлигини мустаҳкамлаш ҳамда халқнинг маънавий кайфиятини қўллаб-қувватлаш учун ўз назарини муҳтарам тарихий зотларга қаратиши ҳоллари барча сиёсий тизимларда мавжуд бўлган.

Янги Конституция фуқаролар билан давлатни ҳуқуқ ва бурч жиҳатидан бир-бирига ўзаро боғлаб қўяди. Бу маънода мазкур ҳужжат инсон ҳуқуқлари жаҳон декларациясидаги ҳаётнинг, шахснинг ҳамда инсон эркинлигининг дахлсизлиги сингари деярли барча принципиал қоидаларни ўз ичига олган.

Янги жамият қурилишининг муҳим асоси сифатида қаралган хусусий мулкчиликка муносабат ҳам принципиал аҳамиятга эга. Конституцияда хусусий мулкчилик мулкнинг бошқа шаклларига тенглаштирилибгина қолмай, у давлат ва унинг ташкилотлари ҳимоясида экани қайд этилган.

Давлат ҳокимиятини ташкил этиш ва унинг тузилмаси ҳокимиятни қонунчилик, ижроия ва суд ҳокимиятига бўлиш принципи асосида амалга оширилади.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, янги Конституция лойиҳаси ишлаб чиқилаётганида БМТнинг асосий ҳужжатлари, қоидалари, халқаро ҳуқуқ принципларига қатъий риоя этилган, АҚШ, ГФР, Япония, Канада, Франция, Португалия, Италия, Швеция, Туркия, Испания, Ҳиндистон, Покистон, Миср сингари мамлакатларнинг конституциявий тажрибасидан ижодий фойдаланилган.

Франция ва Американинг энг талабчан экспертлари, БМТ ва ЕҲХТ вакиллари Олий Кенгаш қабул қилган қонунни чуқур таҳлил этишди. Уларнинг биронтаси ҳам Конституцияда умум қабул қилинган демократик меъёрларга зид биронта унсур топишолмади. Шунинг учун ҳам Каримов: «Конституциямиз — энг улкан бойлигимиздир», дейишга тўла ҳақли эди.

(Давоми бор).

Мустақилликнинг 5 йиллиги олдидан

САЙХУННИНГ

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

Сирдарё вилояти бир замонлар Яксарт, Сайхун деб номланган дарё бўйида жойлашган бўлиб, ер майдони 5,1 минг квадрат километрни ташкил этади. Бу ерда 100 миллат ва элатга мансуб 650 минг нафар аҳоли яшайди. Вилоят Мирзачўл воҳасининг марказида жойлашган бўлиб, унинг қоқ ўртасидан қадимда Ипак йўли кесиб ўтган. Шимолда Қозоғистон, жануби-шарқда Тожикистон билан чегарадош, вилоятда қишлоқ хўжалиги устивор соҳа ҳисобланади.

Бир неча асрлар муқаддам Мирзачўл заминини Искандар ва буюк Темур аскарларининг қўшинлари кезган. Мирзачўлни дастлаб Шайбонийхон сулоласидан бўлган Абдуллахон ўзлаштиришга бел боғлаб, бир қатор карвонсарой ва сардобалар бунёд этганди. Чўлга ҳақиқий ҳужум 1956 йилда бошланди. Бугунги кунда 300 минг гектар ер ўзлаштирилди. Сармич ва Хўжамушкент сув омборлари ишлаб турибди. Боғлар, пахтазорлар ғалла майдонлари иккита каналдан сув ичади. Мингдан ортиқ кичик, 7 та қўшма корхона ишлаб турибди. Университет, 3 та коллеж, 9 та билим юрти, 2 та лицей, 3 та иқтидорли болалар мактаби, 3 та мактаб-интернат, 12 та ҳунар-техника билим юрти, 310 та мактаб, 60 та касалхона фаолият кўрсатмоқда.

Мустақиллик йиллари вилоят ҳаётида янги саҳифалар очди. Ўнлаб қишлоқдан иборат юқори зонага газ ва сув олиб чиқиш ишлари жадаллик билан олиб борилябти. Шубҳасиз, бу тадбир кишиларнинг турмуш фаровонлигини янада оширишга хизмат қилади. Вилоятда Марказий Осиёдаги энг йирик Сирдарё ГРЭСи, ремонт-механика, ёғ-экстракция заводи, темир-бетон буюмлари ва конструкциялари комбинати ва бошқа кўплаб саноат корхоналари ишлаб турибди.

Мирзачўл том маънода чўл ўзлаштириш борасида халқаро лабораторияга айланди. Бу ерда Ўзбекистонимизнинг турли вилоятларидан кўчиб келган минглаб одамлари ўз тақдирини яратишмоқда. Уларнинг қалбида битта мақсад ҳукмрон: шу саҳий заминда яшамоқ, меҳнат қилмоқ ва буюк Ватанимиз қудратига қудрат қўшмоқдир.

ЭЛ КЎКСИНИ ВАТАН БИЛГАНЛАР

Публицистика

Кўкдан қуёш олов ёғдириб турган саратон кезлари совуқхонада сақланган тарвузга новвой нонни қўшиб еганмисиз?

«Туф» деган тупик ерга тушмасдан музлаб қоладиган қиш чилласида танчадаги саксовул чўғига оёқ тоблаб ўтирганмисиз?

Кўйлакчан, ялангбош савр ёмғирида дарахт панасига ёхуд уй айвонига қараб ҳеч чопганмисиз?

Май адоғида уфқларга туташиб кетган қизғалдоқзор адирлар қучоғида ёлғиз уй сурганмисиз?

Агар буларни бошингиздан ўтказган бўлсангиз, демак, чинакам завқ, ҳақиқий гашт нелигини биласиз.

Гашт деганлари шундай туйғуки, у кўнгил қатидан ипакдек сизилиб ўтади. Мен сизларга ҳикоя қилмоқчи бўлган одамларни ўйлаганимда сизлар туйган гашт гулханининг тафтини сезаман. Мен сизларга ҳикоя қилмоқчи бўлган одамларнинг ҳеч қайсиси фаришталикка даъвогар бўлмаган. Феъли-ўйида, юриш-туришида эҳтимол битта, эҳтимол минг битта қусурлари бордир.

Боёвут туманидаги меҳнат қаҳрамони Турсунбой Латиповнинг хўжалигига деярли меҳмон бормасди. Комиссия безиллаб турарди. Латиповнинг дастурхони қуруқ эди. Совуқ чойга нон ботириб тушлик қиладиган раисни ёқтиришмасди. Нари борса, меҳмонни хўжаликдаги чойхонада шўрва билан сийларди. Раис ўжар одам эди. Баъзи раҳбарлар элнинг сўмини миллионлаб совурганда Латипов хўжалик тийинини тишига қистирарди. «Нокас», «қурук», «зиқна» — булар Латиповнинг лақаблари эди. Урушда 4 йил порох тутунини ҳидлаган Латипов хўжаликка салкам 40 йил саркорлик қилди. Ундан равон йўллар, мактаблар, касалхоналар, боғу роғлар қолди.

Ҳозирда Ховос туманидаги, бундан бир неча йил муқаддам Боёвут туманидаги болалар касалхонасида ишловчи Абдураҳмон Ботировдан узоқ бир йили «ҳаммаси бўлиб қанча бемор даволагансиз?», деб сўраганимда, тайинли жавоб бермаганди. Ўшанда ҳамшира қулоғимга шипшиди: «Бизда даволанганларнинг сони 4 мингдан ошиб кетди». Ёш болаларни сизлаб гапирадиган, онасига кўнмай чирқираб йиғлаётган гўдакни қўлига олиши билан ухлатиб қўядиган, таъма нималигини билмайдиган Абдураҳмон Ботировлар орамизда қанча экан?

Исомиддин Шарофиддинов роса чорак асрдан буён Сайхунобод туманидаги пахтачилик бригадасига етакчилик қилади. Бу одамнинг тирноқлари қийшайиб кетган. Бу одамнинг йигитлик йиллари, шуурли умри далаларда ўтди. Ҳар йили гектаридан 40 центнер атрофида ҳосил етиштиради. Ҳар йили унинг даласига биринчи бўлиб чигит қадалади. Ҳар йили Исомиддин ака туманда биринчи бўлиб ғўза гулини топади. Унинг даласида биринчи бўлиб теримга тушилади. Мен Исомиддин аканинг ҳовузини, толларини, толларга осиғлиқ тўрқовоқдаги бедана овозини, оқ атиргулларини яхши кўраман. Айниқса, субҳидам чоғида велосипедда далага йўл олган онларини ёқтираман. Аслида менга унинг меҳнатдан қорайиб кетган қўллари ёқади. Ростини айтганда, мен унинг ўзини, даласидек оппоқ қалбини яхши кўраман.

Юртбошимиз қачон Мирзачўлга ташриф буюрса, боёвутлик Музаффар Сафаров билан бир лаҳза бўлса ҳам гурунг қилмай кетмайди. Отанинг ёш боладек инжиқ феъли бор. Бир неча йил аввал пахта тозалаш заводининг раҳбарлари билан жиқиллашиб қолди. Билсак, ажратиб олинаётган чигитда кўпроқ тола қолиб кетаётган экан. Ўшанда уч-тўрт дона чигитда момоқаймоқ гулининг салмоғича тола қолса қолибди-да, деган ўйга боргандик. Мисқоллардан ботмонлар пайдо бўлиши энди хаёлга келяпти. Юртбошимизнинг ота билан холи гурунг қилишининг боисини, назаримда, энди тушундим.

«Тараққиёт» ширкатлар уюшмасига Султон Раҳмонқулов раис бўлиб ўтди-ю, кўпнинг пайтавасига қурт тушди. Сувчилар далада тунайдиган, чопиқчилар қуёш ётоғидан бош кўтармасдан далага отланадиган давр бошланди. Элнинг оғзига элак тутиб бўлмайди. Биров у деди, биров бу. Раис хўжаликнинг ярми билан жиққамушт бўлди. Бугун уришиб, эртага гаплашиб кетадиган раҳбар деганлари шу йигит эди. Деҳқон тўй берганда безатиғлик хос жой қолиб қурда ўтирадиган ўжар шу эди. Колхозчини ёппасига саёҳату дам олиш уйларига олиб борувчи «амалдор» шунинг ўзи эди. Уни «кўтар-кўтар» қилишди. Ундан мактаб ва боғчалар, кишилар кўникиб қолган темир интизом қолди. Янги хўжаликда аввалгидан ҳам белни маҳкамроқ боғлаб иш бошлади. Наврўзга қўша-қўша ҳўкизлар сўйдирди — исрофкор, деб бир ёздилар. 14 чақиримга газ қувурлари ётқизди. Халқнинг пулини беҳуда совуряпти, деб икки ёздилар. Жума кунлари қишлоқ муйсафидлари Гулистонга ўриндиғи сўлқиллаган автоларда борганда — лаганбардор, дея уч ёздилар. Кўпда уч-учдан кейин пуч деган гап бор. Аммо ўқитувчини қўллаган, шифокорга тарафкашлик қилган Раҳмонқуловни «азаматлар» ҳали ғажиб ётишибди.

Ғофуржон Алиев бу йил вилоятда биринчи бўлиб ғалла режасини дўндириб қўйди. Жон бошига 100 килограммдан буғдой тарқатди. Тўйда шу гап, маракада шу ҳангома. Аммо катталардан эшитадиганини эшитди. Ўтган йили Биринчи Май ширкатлар уюшмаси пахта топшириғини ҳам Сирдарёда биринчи бўлиб уддалаган эди. Калтакни чавандознинг зўри ейди. Тўпга қўшилмаган улоқчи қамчи зарбини, узанги заҳмини қаёқдан билсин. Зўр отнинг икки қулоғи орасидан жаннат шамоли эсармиш. Буни фақат маррага қирғийдай чангал урган чавандоз билади.

Шароф Рашидов туманида Эгамберди Ботиров деган пахтакор-деҳқон бор. Суҳбатдошининг ё елкасига, ё тиззасига уриб гапиради. «Пахта деганлари деҳқоннинг кафтида ўсади. Ғўза жонивор мисоли чақалоқ. Бир кун беэътибор бўлдингми, картада чув тушган қиморбозга ўхшайсан-қоласан» дейди у. Зўр гап. Тараф йўқ. Етмишдан ошиб саксонни қоралаган бу одам ҳамон дала кезади. Чеварасининг чўлбирини ўйнаб сояда ётса биров «ғинг» демайдиган бу деҳқоннинг даласига августда пиёда оралаб бўлмайди. Негаки, тухумдай-тухумдай кўсаклар тиззангиз кўзини чақиб қўяди. Бу одам овқатлардан бешбармоғу паловни, дорилардан дала ҳавосини, раҳбарлардан деҳқоннинг кўнглини биладиганинигина тан олади.

Сирдарёнинг яна бир фахри Тўра Сулаймондир. Оқсоч Европадаги ижодкорлар бир гапни луччак шафтолининг қоқисидай хўп чайнашади. Эмишки, дунёнинг зўр шоирлари қишлоқларда туғилиб Парижда ўлармиш. Бизнинг Париж Тошкентдир. Илк китобининг сиёҳи қуримай, пойтахтга чопадиган ўпкаси йўқ қаламкашлардан худо сақласин! Эсини таниганидан умрининг охиригача бор йўғи уч-тўрт бор қишлоққа чиқиб, «Халқим», «Пахтакорим», «Заҳматкашим», дея шеър битувчиларининг наъраси кўнгилга чучитилмаган оқмойдек уриб кетди. Тўра Сулаймон эса ҳамон дала кезади. Ой нурида уватда ёнбошлаб деҳқон билан деҳқонча, боғ оралаб боғбон билан боғбонча, дардкаш билан дард сўйлашиб дардманча гурунг қилган шоирнинг китоби минглаб хонадонларнинг эшигидан беҳадик кириб борди. Эҳтимол, шу сабаб, Ўзбекистоннинг неки зўр хонандаси борки, унинг шеърларига асалари гулга ёпишгандек ёпишади. Ижодкорга яна не керак?

Сирдарёнинг салобатли тоғлари йўқ. Сирдарёнинг шошқин тошқин сойлари кам, чўлларида кийик ўтламас. Унинг фахри — одамлари, даласидир. Бир замонлар қушлар учса қаноти куядиган, одам юрса товонидаги мойи эриган заминда бугун қирмизи олмалар ялтилловчи боғлар бунёд бўлди. Бетон ариқларда кавсар сувлар оқмоқда. Туяқоринлар умбалоқ ошган даштлар ўрнида бунёд бўлган ишкомлар орасида ҳусайнилар узун-қисқа салом бериб туришибди. Унинг энг катта бойлиги қадоқ қўлли одамларидир. Бу қўлларнинг ҳар бирини кўзга суртиш ор эмас. Бу қўлларнинг эгалари истиқболга, истиқлолга ишонган, унга имон келтирган одамлардир. Имонли эли бўлган юртнинг эртаси Зулайҳо суйган Юсуфнинг пешонасидек оппоқдир.

ҒАЛЛА — МУСТАҚИЛЛИК ПОЙДЕВОРИ

Халқимиз бировни алқамоқчи бўлса «Уйинг буғдойга тўлсин» деб қўяди. Бу гапнинг чуқур маъноси бор.

Омборида дони бор одамнинг кўнгли сувга тўйган пахта чигитининг мағзидек тўқ бўлади. Бу йил хўжалигимизда 458 гектар майдонда ғалла парваришланди. Давлатга 1750 тонна ғалла топширдик. Ҳосилдорлик 38,2 центнерданни ташкил этди. Фарҳод Холов, Нуриддин Қодиров, Хушвақт Бобоев каби ижарачиларда эса бу кўрсаткич 40-45 центнерга етди. Ҳар бир сувчи, механизатор ва далада ишловчига 100-200 килограммдан буғдой тарқатдик. Баъзи оилалар 1-1,5 тоннадан буғдой олди. Хўжалигимиз туманда биринчилардан бўлиб маррага етиб келганди. Ҳозирги кунда ғаллазорлар ўрнида такрорий экинлар қулф уриб ўсаяпти. Улуғ байрам нишонланадиган ушбу йилда ғаллакорлар сингари пахтакорларимиз ҳам юксак маррани кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Улар бу йил давлатга 2450 тонна хом ашё сотишни кўзлаб туришибди.

И. ҚЎШБОҚОВ,
Сирдарё туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси.

МЕҲНАТ ҲАМ ЭГИЗ, ДАВЛАТ ҲАМ

Мен гапнинг бўларидан келаман. Беш-олти йил аввал янги машина сотиб олган одамнинг юраги пўкиллаб турарди. Қўшнисининг иморатидан тўрт эн баланд уй солган киши хавф билан яшарди.

Қаловини топиб қор ёндирувчи меҳнаткаш элга кўнгилдагидек дастурхон ёзиб, тўй беришга иккиланарди. Негаки, бундай одамлар билан дарров тегишли идоралар қизиқар, барака топгур «холис» биродарлар юмалоқ хат уюштиришар, хуллас, бу одамларнинг бошида эртами-кечми ёнғоқ чақиларди. Кўпчилик астойдил меҳнат қилишга, рўзғор бутлашга, элдан ошириб 4-5 сўм маблағ жамғаришга чўчишарди.

Энди-чи! «Меҳнат қил-да, иллат қил» деган замонлар келди. Эплаган икки тугул ўн ошаса ҳам биров унинг пишагини «пишт» деёлмайди. Бу истиқлолнинг «мана сенга» дея оғзимизга тутқазган неъматидир. Кўпни гапириб нима қиламан! Ўзимдан келиб қўяқолай. «Ғайрат» фермер хўжалигимизда 130 та қорамол бор. Шунинг 70 таси соғин сигир. Уларнинг сутидан бўлган қатиққа қошиқ суқсангиз у на сўлга, на ўнгга йиқилади. 26 та ғунажин ва 6 та наслдор буқамиз бор. 30 дан ортиқ 1-1,5 яшарлик бузоқларимиз кун сайин эту мойга тўлиб дуркун ўсаяпти. 30 гектардаги бедаю маккажўхоридан юқори ҳосил олаяпмиз. «От — улов бер», деб бировга мўлтирамаймиз. Негаки, 3 та тракторимиз бор.

Шу кунгача 300 тоннадан ошиқроқ сут, 15 тонна гўшт тайёрладик. Наврўз, ҳайит кунлари маҳалла-кўйга 2-3 та сўқим ҳадя қиламиз. Ҳар куни қишлоғимиздаги боқчага 10-15 литр сут жўнатамиз. Банкдаги ҳисобимизда доимо 150-200 минг сўм пул туради.

Яна бир гап. Фермаю далада ишлаётган ҳамқишлоқларимиз икки литрдан сут, унча-бунча қаймоқ олиб кетишади. Қишлоқдаги камхарж оилаларга нима бериб, нима қўйишимиз сир бўлганлиги учун буларни тилга олиб ўтирмайман. Ана энди дўппини ёнга қўйиб, бир хомчўт қилайлик. Совет замонасида бизга ўхшаган одамлар туп қўйиб, палак ёзаолармиди? Бэ, қаёқда! Бу фақат орзую хомхаёл эди. Фермер хўжаллигимизда жами 14 нафар киши ишлайди. Улар ўғилларим, қизларим, невараларимдир. Умарқул деган ўғлим бизга бошлиқ. Мен эса хўжаликнинг генералиман. Гапни минг чўзмай айтадиган ният битта: бизни мана шундай доруломон кунларга етказган яратганга, қолаверса, юртбошимизга чин кўнгилдан раҳмату шукрлар айтамиз.

Абдужаббор ЭШОНҚУЛОВ,
Гулистон туманидаги «Боёвут» ширкатлар уюшмасининг меҳнат фахрийси.

СОҲИЛИДА ЯШНАГАН БЎСТОН!

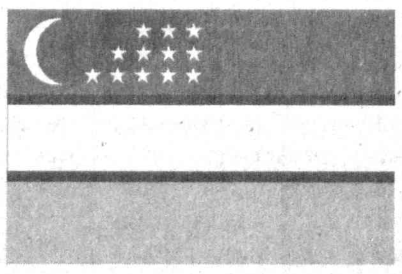

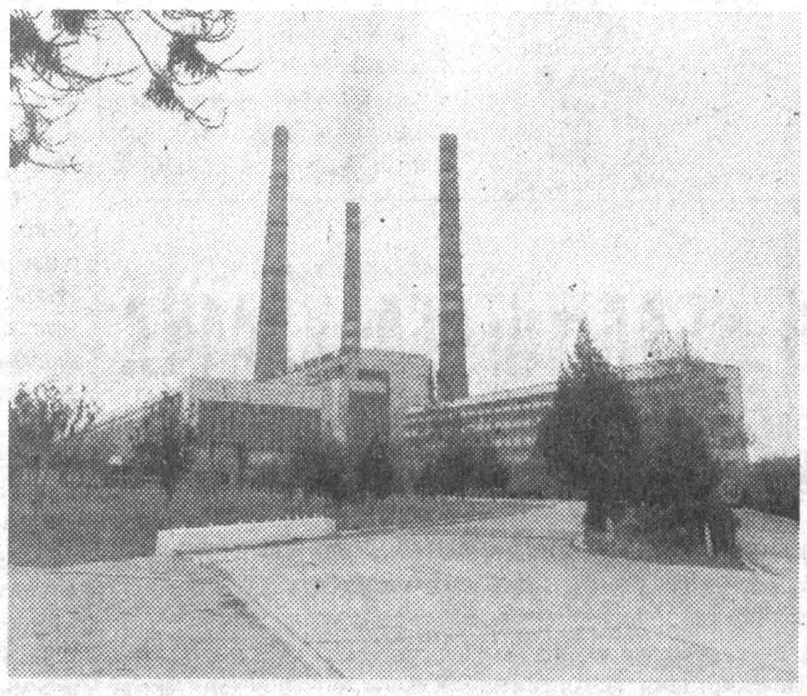

ТИНЧЛИК БОР ЭКАН...

Қишлоғимиз вилоятнинг энг чеккасида жойлашган. Қишлоқ одамлари Ғаллаоролнинг Чувуллоқ, Узунбулоқ, Обиз қишлоқларидан кўчиб келишган. Пахтани биз чўлга келиб кўрдик. Негаки, ота-бобомиз чорвадору боғбон бўлиб ўтишган.

Уларнинг кўпчилиги ғалла етиштирган. От кўрмаганини той кўради, деганлари шу-да, пахтанинг ўзи юмшоқ бўлгани билан меҳнати оғир. Бу ердагиларнинг кўпчилиги 30-40 йил пахтада ишлаган одамлар. Биз ака-укалар ҳам кўзимизнинг нурини, билагимизнинг кучини далаларга бердик. Мана ҳозир пенсиядамиз. Оллоҳдан яширмаганни бандасидан яшириб бўладими? Қишлоғимиздан машҳур одамлар чиқмаган. Бироқ бундан ўкинмаймиз. Фарзандларимизни баримиз пешона тери орқали боққанмиз. Қишлоғимизнинг номини бекорга «Гумбаз» дейишмайди. Кўҳна сардоба шунда жойлашган. Бу бино худди гумбазни эслатади. Ёзнинг чилласида гумбазнинг ичига кирсангиз, яхдан этингиз жунжикади. Бир пайтлар бу ерда ширин сув бўлган. Ҳозир ҳам гумбазнинг ичида сув бор. Яқинда унинг кўзини очишди. Айтишларича, бу бино Амир Темур замонидан ҳам аввал қурилган экан. Гумбаз атрофидан ғишт, турли хил кулолчилик буюмларининг синиқлари чиқади. Бу кўҳна бинога келди-кетди кўп. 30-40 йилдан буён оқ кўйлак кийиб бўйинбоқ таққан катта-кичикка бир нарсани арз қилавериб чарчаб кетгандик. Дардимиз — қишлоғимизга оқар газ олиб келиш эди.

Гапни чўзиб нима қиламиз, орадан шунча йиллар ўтса ҳам, на оғзаки, на ёзма арзимизни тинглайдиган мард топилмади. Яхшиям юртимиз мустақил бўлиб ўз қозонимизни ўзимиз қайнатадиган бўлдик. Ана шунда Тошкентга яна қоғоз жўнатдик. Ким нима деса, десин гумбазликлар истиқлолнинг шарофатидан баҳраманд бўлган одамлардир. Кўп ўтмай бир тўп одам келди. Қишлоқнинг у ёғини кўрди, бу ёғини кўрди, қоғозга ул-булнинг суратини тушириб жўнаб кетди. Бизнинг Исроил Қудратов деган энг ёши улуғ ҳамқишлоғимиз бор. Шу одам бир маъракада «Нима дейсизлар, бизниям уйда оқар газ ёнармикин» деб қолди. Биров у деди, биров бу. Бу йил узоқ йиллар кутган ниятимиз ушалди. Уч-тўрт ойда кўчаларга қувурлар тортилди. Айниқса, газ уланган куни каттаю кичикнинг нафаси ичига тушган. «Қани, кўринглар-чи, газларинг ёнармикин?» дейишгач, уй-уйга тарқалдик. Плитанинг қулоғини бурашимиз билан олов лоп этиб ёнса бўладими. Ўша куни «Гумбаз»нинг кўчаларида байрам бўлиб кетди. Биров чой қайнатган, биров ош дамлаган. Ана шундан бери жонимиз кириб қолди. Агар бизнинг гапни газитга урмоқчи бўлсаларинг, Каримов боламизга каттаю-кичигимиздан раҳмат, деб ёзиб қўйинглар. Юртимиз тинч, эркимиз қўлимизда бўлмаганда, биз ҳали яна неча йил газ келишини пойлардик. Хулласи калом, ниятимиз битта: ишқилиб юртимиз тинч бўлсин, уруш бўлмасин. Қул ўлмас — рисқи камаймас, деган гап бор. Элнинг фаронлиги тинчликка боғлиқ. Тинчлик бор экан, юрт йил сайин обод бўлиб бораверади.

Ҳайдар ЭШОНҚУЛОВ,
Баҳром ЭШОНҚУЛОВ,
Шароф Рашидов туманининг «Гумбаз» қишлоғида яшовчи меҳнат фахрийлари.

Ўшанда осмоннинг ранги қайнонасига аччиқ гап айтолмай, ранги бўзариб турган келиннинг юзига ўхшарди. СаваҒичдай бўлиб қолган ғўзал пайкали четига иккита «Волга» машинаси келиб тўхтади. Абдуназар Мирзаев хўжаликнинг бош ҳосилоти эди. Вилоят миқёсидаги «энг катта пахтакор» уни саволларга кўмиб ташлади.

ОҚОЛТИНЛИК УСТА ТАВАККАЛЧИ

— Икки қулоғингизга қўрғошиндай қуйиб олинг. Сизлар режани бажарган билан вилоят ҳали орқада. Илғорман, деб кўракларингга ураверманглар. Агар суръатни кўтармасаларинг, фирқа билетини столнинг устига қўясиз...

Қаҳрамонимиз ўшанда беихтиёр илжайди. Юртида пахта ўсмайдиган коммунистлар сардорининг бир қоши баланд, бир қоши паст бўлиб кетди:

— Тилла тишингизни кўрсатмоқчимисиз? Менга бунақанги номер ўтмайди. Агар топшириқ бажарилмаса, сиз билан обком бюросида гаплашаман.

Абдуназар Мирзаев кўйлагининг иккита юқори тугмасини ечди...

— Биринчидан, менга фирқа билетини сиз берганингиз йўқ. Иккинчидан, бор ҳосилни қўшқўллаб давлатга топширдик. Учинчидан, иккимиз ҳам бўладиган гапни гапиришимиз керак. Далаларга бир қаранг, пайкал жонивор қизариб ётибди-ку. Ё чаноқни териб топширайликми?

...Катта ўзиникини маъқуллади. Мирзаев эса узангидан оёқ олмади. Орадан гап қочди. Шу-шу ҳосилот ўтирса ўпоқ, турса сўпоқ бўлиб қолди. Охири у хўжаликдан этак силташга қарор қилди. Арава синса ялқовга ўтин, деган нақл бор. Мирзаев анойилардан эмасди. Шахсий чорвага куч берди. Орадан бир-икки йил вақт ўтди. Бу орада юртда мустақиллик насими эсди. Қаловини топиб қор ёндирадиган кишиларнинг куни туғди. Хўжаликдан ер ажратиб олди. Ёнига ўғил-қизларини, келинларини олиб белини сириб боғлади.

— Ҳув, эшитдиларингми? Ҳосилотнинг моли 40 тадан ошибди...

— Эшитдик. Устига устак қилиб кўлда балиқ ҳам кўпайтираётганмиш...

— 500 та ўрдак боқаётганига нима дейсизлар? Бу тиниб-тинчимас Мирзаев қовоқарининг инига чўп суқиб қўйди-ёв.

— Э, бу гапларинг ҳали ҳолва. У одам 60 гектардаги боғни ҳам ижарага олибди.

Қишлоқда гап турмайди. Биров у деди, биров бу. 10 одамнинг саккизтаси «Қандини урсин, яхши қўзи икки онани эмади, деганлари шу-да» дейишса, икки нафари «ўғиллари топармон-тутармон бу одам беш қўлини оғзига тиқаяпти» деярди. Мирзаевнинг қулоғига бу гаплар кирмасди. Ҳали боққа, ҳали кўлга, ҳали пахта даласига чопиб юриб, уйига ярим тунда кириб келарди. Ана шу кунларнинг бирида Бобур номли ширкатлар уюшмасида яна бир гап тарқалди. Эмишки, Мирзаев бирон-бир мусулмон қўл урмаган ишни бошлаб юборибди. Яъни, ўтлоқлардан 100 та тошбақа олиб келиб, урчитаётганмиш!..

Ҳамқишлоқлари аста-секин Мирзаевнинг бу ишларига ўрганиб қолди. Яхши умид билан ўтқазилган дарахт мевасини кўп куттирмади. Ўтган йили «Ҳисор» агросаноат ишлаб чиқариш бирлашмаси 8 тонна балиқ топширди. Қишлоқда бирлашмага қарашли сигирларнинг сут, қаймоғидан татимаган одам қолмади ҳисоб. Кўпгина хонадонлар дастурхонини «Ҳисор»нинг олтиндек товланувчи асали безади.

Мирзаев шулар билан кифояланиб қолмади. Яноғига қараб соқол қирса бўладиган олмалари билан Мирзачўл бозорларини тўлдирди. Ва ўтган йили ортиб қолган олмани қирқиб, куритувчи кичик цех сотиб олди. Бу дастгоҳ билан кунда уч-тўрт тонна мевани чиройли қоғозларга жойлаш мумкин. Қараб турибсизки, «Ҳисор»нинг ҳисобига жарақ-жарақ валюта келиб тушаяпти.

Яқинда бир гап эшитиб қолдик. Оқолтинлик Абдуназар аканинг довруғини эшитиб икки нафар француз меҳмон бўлиб келибди. Гурунгда бўлган бир одам бу воқеани бизга ошириб-тошириб гапириб берди. «Фаранглар билан 50 мингта тошбақага шартнома тузди. Ҳар бир тошбақа учун 15 доллардан ҳақ олармиш. Абдуназар Мирзаев чиста миллионер бўлиб кетади». Унинг хонадонида бўлганимизда эшитган янгилигимизни ўсмоқчиладик.

— Тўғри, французларга 50 мингта тошбақа етказиб бераман деб лафз қилдим. Бироқ улар тошбақанинг муштайдан каттасини олишмас экан. Буёғи қандай бўлди, деб ўй босиб турувди, хитойлик ишбилармонлар жонимга аро кирди. «Парво қилманг, биз ҳам ўша нархда қанча тошбақангиз бўлса сотиб оламиз. Парижу Лионда махсус ошхоналаримиз бор» дейишса бўладими, — деди мийиғида кулимсираб Абдуназир Мирзаев. — Лекин шу тошбақа жониворнинг парвариши нозик бўларкан. Фақат янги ўрилган ўт ейди. Баъзилар қум олиб келинг, тошбақа тухумини қумга қўяди, дейишганди. Китоб титкилаб кўрсам фақат денгиз тошбақаларигина тухумини қумга қўяркан. Қуруқликдагилар эса тупроқда кўпаяр экан.

Ҳамсуҳбатимиз ўрдагу олмадан, пахтаю асаларидан гапиряптию, биз хаёлимизда 50 мингта тошбақани 15 долларга кўпайтириш билан оворамиз. Тиниб-тинчимаган Мирзаев қайтишимизда қишлоқ четида қурилиши тугалланаётган 500 тонналик совуқхонани кўрсатди.

Сўнг биз хайрлашдик. Гапнинг пўсткалласи, унинг иши ҳар қандай мақтовга лойиқ. Бироқ шу шартмикан? «Ҳисор» кўп тармоқли ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётган 100 нафар кишининг бугуну эртадан кўнгиллари тўқ. Қозонлари ёғдан қирмоч бойлаган, фарзандларининг усти бут. Ой сайин жарақлатиб мояна олиб туришибди.

«Ҳисор»нинг залварли чўнтагига кун сайин, ой сайин шалдир-шулдир қилиб бели синмаган пуллар келиб тушаяпти. Мирзаевга яна нима керак? Қарсакми? Мақтовми? Барчаси ҳали олдинда. Биз бунга ишонамиз.

ҚАЙНА, ҚАЙНАЙВЕР, ЭРГАШБУЛОҚ

Бу йўллар қадим йўллардир. Бу йўллардан кечаси-ю кундузи йўловчиларнинг оёғи узилмайди. Бу йўллардан ҳовлиққанча Чингиз аскарлари елиб-югурган. Бу йўл четидаги тошлар қулоғида ҳали-ҳамон буюк Темур аскарлари минган от туёқларининг саси жаранглаб турибди. Бу йўлларнинг икки четида қуштилию қўзиқулоқ, гулсафсару чучмомалар қулф уриб ўсади.

Мен қизалоқни ана шу йўл бўйида учратган эдим. У тиғли қувурдан сув ичаман, деб лабини кесиб олганди. Ҳали-ҳамон ўша воқеани эсласам, баданларим жимирлаб кетади. Эргаш Ашурбоев булоқ атрофини панжара билан ўраб, дарахт кўчатлари ўтқазди. Қувур атрофини рангдор тошлар билан чирмаб, вулқондек отилаётган булоқ кўзига мис кўза ўрнатди. Қарабсизки, булоқ атрофи шундай сўлим, шундай фусункор манзара кашф этдики, сира нарёғи йўқ.

Гап асли самарқандлик, касби доришунос, кўнглида сахийлик уфурган Эргаш Ашурбоев тўғрисида боради.

Ховос — Баландчақир оралиғидаги бу йўлдан бир кунда минг, эҳтимол эллик минг нафар йўловчи ўтар. Унинг ҳисобини ҳеч ким олмаган. Борингки, ҳар икки йўловчининг бири бу булоқ бўйида тўхтаб сув ичади, юз-қўлини чаяди. Энди бир тасаввур қилинг: саратон, ўт-ўланлар қовжираб турган қирадирлар бағрида сароб жимирлайди. Тил танглайга ёпишиб, булоқдан ютоқканча қониб-қониб ичасиз. Танангизга теккан сувдан етмиш икки минг томирингиз нафас олади. Ёлғонми? Сўнг мис кўза, уни ўраб турган панжараларга назар соласиз. Беихтиёр юрагингизнинг тубидан «Шу жойни обод қилган одамнинг қўли дард кўрмасин» деган тилак қуйилиб келади.

Эргаш Ашурбоевни самарқандлик, дорихона эгаси, саховатли одам дедик. Бари бор гап. Тўрт-беш йил муқаддам мана шундай савоб ишга қўл урган Ашурбоев фарзандлари ўқиётган «Ховос» ширкатлар уюшмасидаги мактабга Самарқанддан уста олиб келиб, кўркам дарвоза қуриб берди. Булоқ ва дарвоза туфайли довруғи тўрт-беш қир ошди. Сўнг дорихона ёнидан чойхона қурдирди. Баландчақирда оқжўхори экишмайди. Сув танқис, Ашурбоев чойхонасида эса кечаю кундуз палову кабоб, димламаю шўрва ёнида ҳамиша ғўжа қайнайди. Олмурт соясига қўйилган ўриндиқларда йўловчилар бир соат, ярим соат тин олишади. Ашурбоев деганларимиз шинаванда йигит. Ноку олмурт шохларига каклик ва беданалар солинган тўрқовоқлар осилган. Дорихона ва чойхоналарга тўрт эшикдан кириш мумкин. Ҳар иккисининг ҳовлисида райҳону жамбиллар қулф уриб яшнаб ётибди. Каклик тинса бедана сайрайди, бедана ором олганда каклик тилга киради. Мана шу ўринда Эргаш Ашурбоевга сўз бериб юборсак яхши бўларди. Лекин ундай қилмаймиз. Шундай гапларни айтадики, сиз ишонмай лаб бурасиз. Булоқнинг ёнига чойхона ва ошхона қурмоқчи эканлиги, ҳадемай айрим камхарж кишиларга дори-дармонни бепул тарқатмоқчилигини айтаверса гап чўзилиб кетади.

Яқинда булоқ ёнидан ўтиб хунук манзаранинг гувоҳи бўлдик. Кимдир ўрик шохларини синдириб, ғиштларни кўчириб ташлабди. Кўнгилда алам қўзғалди. Сабаб шуки, бу ишни ёш болалар қилмайди. буни кўнгли қора айрим кимсалар қилишади. Элчилик-да! Ковуллар буруннинг қонидай қизариб пишадиган, савр ёмғирлари туфайли бошоқлар бандини эгадиган, булбуллар хониш қилиб чарчамайдиган, бир коса қимизига бош сархуш бўладиган юртда ҳам кўнгли қоралар бор экан.

Бу булоқнинг номи йўқ эди. Эндиликда уни Эргашбулоқ дейишади. Бу номни на туман, на вилоят ҳокимлигидаги катталар тасдиқлаб беришган. Бу булоқни Ашурбоев «менинг номимга қўйинглар» дея илтимос ҳам қилмаган. Уни эл шундай атайди. Уни одамлар ўйлаб топишган.

Яна бир гап. Беш йил муқаддам темир қувурдан сув ичаман деб лабини кесиб олган қизалоқ ҳамон ёдимизда. Ўша қизни шу йўлдан ўтишини жуда-жуда хоҳлардик. У яна мана шу булоқдан сув ичса, лабларидаги жароҳат излари, албатта, тузалиб кетарди.

Эзгулик, саховат рамзи бўлган оби-раҳмат ҳар қандай дардга даводир.

Қайна, қайнайвер, Эргашбулоқ. Ахир истиқлол одамлар кўнглига не-не эзгулик насимларини уфурмади. Не-не кўнгиллар эса булоқ бўлиб вужудларга титроқ улашди. Бу титроқнинг умри сенга ўхшайди, Эргашбулоқ!..

ИНСОФ — БАРАКА ДОЯСИ

Бозор иқтисодиёти ҳар бир одамдан уддабуронликни талаб этади. Акс ҳолда унинг бири икки бўлмайди.

Бизнинг дорихонамиз алоҳида ҳиссадорлик жамиятига айланганига эндигина икки йил бўлди. Ана шу қисқа давр ичида янги шароитнинг, янги даврнинг ҳавосини олдик. Албатта, бундай шароитда ишлаш дастлабки пайтларда бирмунча қийин туюлди. Ишда тартиб-интизом, даромадни тенг тақсимлаш, охирги натижадан манфаатдор бўлиш тажрибаси бизга жуда ҳам қўл келди. Эндиликда ходимларимизнинг биронтаси ишга бир минут ҳам кечикиб келмайди. Эшикдан кирган харидорга яхши муомала қилиш, уни тинглаш ўзимиз учун ва харидор учун ўта муҳимдир.

123 минг сўмлик акция сотдик. Ҳар бир ходимимиз меҳнатига, ишлаган йилларига қолаверса, имконига қараб акция сотиб олди. Икки маротаба 30-35 мингдан фойда тарқатдик. Ана шунда доришуносу оддий ходимларимиз қимматли қоғоз нима, унинг фойдаси қаердан келади, қандай ишласак фойдалию, қандай ишласа зарар эканлигини англаб етишди. Бозор иқтисодиётининг илк натижаси ҳаммамизга хуш ёқди. Демак, харидор талаб қиладиган дориларнинг бўлиши, хушмуомалалик, тартиб-интизом ютуқлар калити эканлиги янада равшанлашди. Буларсиз кишилар бизнинг дорихонамизга ташриф буюришмайди. Янгиер шаҳрида бир неча дорихона бор. Ўз-ўзидан маълумки, улар ўртасида маълум бир рақобат пайдо бўлган. Очиғини айтганда, кўпчилик бизнинг дорихонадан нарса харид қилишга ишқибоз. Сабаби — нисбатан бизда арзончилик.

Бир мисол: глюкоза, натрий хлорид, тетрациклин каби дориларни тижорат дорихоналаридан 100-300 сўм атрофида харид қилиш мумкин. Бизда эса бу дорилар қўлда тайёрланади. Нархи ҳам 10-15 баравар арзон. Балки шу туфайли бизнинг маҳсулотимиз нафақат Янгиер шаҳрида, балки Меҳнатобод, Шароф Рашидов туманларида ҳам қўлма-қўл бўлиб кетади.

Дорихонамизда «фитобар» ишлаб турибди. Унда турли гиёҳлардан малҳамлар тайёрлаймиз. Фитобаримизнинг бўлимлари шаҳар поликлиникаси ва касалхонанинг кардиология бўлимларида ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Айримлар бизнинг ҳиссадорлик жамияти эканлигимизни эшитиб, нега дори-дармонларни бунчалик арзон сотишимиз билан қизиқишади. Бировга у, бировга бу деймиз. Ахир гап муҳтож одамларни қийнаб, катта даромадга эга бўлишда эмас. Ҳали шундай даврлар келадики, кишиларимиз янада бойишади. Унгача табобат соҳасида ишлаётган одамлар инсофу диёнатни ёдларида тутишлари керак. Бозор иқтисодиётининг айрим мушкул жиҳатлари, албатта ортда қолади. Биз буни яхши тушунамиз. Акцияларимиздан келадиган фойдани яна кўтаришнинг йўли эса дори-дармонлар турини кўпайтириш, энг танқис дорилар хусусида ҳамдўстлик мамлакатлари ва хориж билан мустаҳкам алоқа ўрнатишда деб биламиз. Ана шунда кўраётган фойдамиз янада ошишига шубҳамиз йўқ.

Хуршид АЛИМОВ,
Янгиер шаҳридаги «Дори-дармон» ҳиссадорлик жамиятининг раиси.

Ҳали гўдак, ўсади дуркун,
Нурга тўлар кўз қароқлари.

Дунёни лол этади бир кун
Сирдарёнинг чақалоқлари!

СИНДОРОБОД ЛИМОНЛАРИ

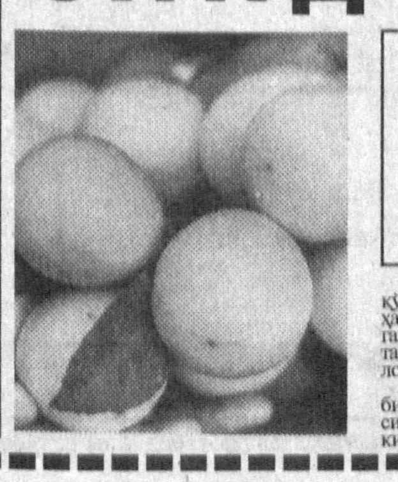

Мен кечаги, бугунги ва ҳатто эртаги кун ҳақида ўйлаганимда ҳам Архимед бобонинг бир гапи ёдимга тушаверади: «Менга таянч нуқтасини топиб беринглар, ерни ўрнидан силжитиб юбораман».

Бу — маҳорат, тажриба, кузатиш, қўйингки, донишмандлик бор жойда ҳаёт мураккабликлари чекинади, деган гапдир. Сал кам ярим асрлик тажриба туфайли мен ана шундай хулосага келдим.

Хўжалигимиз Синдоробод номи билан юритилади. Бу ном нафақат сирдарёликлар, балки мамлакатимиз кишилари учун ҳам яхши таниш. Уз умрини эл фаровонлиги, юрт ободлиги учун бахшида этган ёшуллининг номи бугунги кунда маскан сифатида неча бор тилга олинади. Бизнинг иссиқхонамиз ҳам чўл бағрида гулистон яратган отахоннинг саъй-ҳаракатлари, аниқроғи, орзу-умидларининг мевасидир. У 1975 йилда ташкил топган. Ҳозир бу ерда 230 нафар ишчи хизмат қилади. Ўтган йили биргина иссиқхонанинг ўзи хўжаликка 10 миллион сўм даромад келтирди. Бу йил шу даврга қадар помидорнинг ўзи иссиқхона ҳисобига 8 миллион сўм келтирди. Режамиз йил охиригача бу кўрсаткични 23 миллион сўмга етказиш. Ушбу даромадларнинг натижаси ўлароқ, ўтган йили ишчиларимизга 800 минг сўм тарқатиб берилди. Ҳар бирига 30 килограммдан лимон ҳадя этилди. М. Эргашев, С. Омонтаев, У. Ғозиев, Х. Сайфуллаева, Б. Кўчарова, Қ. Жалоирова сингари ишчиларимиз ҳалол меҳнатлари эвазига бундан-да ортиқ даромад олдилар ва хўжалик раҳбарияти томонидан муносиб сийландилар.

Хўжалигимиз раҳбари Саидазим Саидоров ҳам кўзи меҳнатда пишган йигитлардан. Хўжаликнинг катта мадали билан 9 гектардаги лимонларнинг бир қисми янгиланди, иссиқхонада қишки мавсумга катта тайёргарлик кетаяпти. Аммо бу ерда қатор муаммолар ҳам йўқ эмас. Биринчидан, иситиш, иккинчидан, ернинг шўрланиш муаммосидир. 1994 йилда газнинг минг куби 635 сўм эди. 1996 йил 1 апрелга келиб бу кўрсаткич 2220 сўмга кўтарилиб кетди. Шунингдек, дренажлар — ер қудуқлари ишламаслиги туфайли шўр юзага кўтарилиб кетмоқда.

Мен мақола бошида таъкидланганимдек, тажриба ҳамма ерда асқотади. Бизда эса тажрибали ва тадбиркор инсонлар кўп. Насиб қилса, бу муаммолар ҳам ўз ечимини топар. Мустақиллик берган имкониятлар туфайли бундан-да улкан муаммолар бартараф этилаётган, халқимиз истиқболли келажак сари дадил одимлаётган экан, биз бунга ишонамиз.

Ж. ЭРАЛИЕВ,
«Синдоробод» жамоа хўжалигидаги иссиқхона бошқарувчиси.

Кўшсаҳифани мухбирларимиз Эсирғап Болиев ва Алимқул Хонимқуловлар тайёрлашди.

• *Сўз — дипломатларга*

Шавқат Али Шайх:

«ЎЗБЕКИСТОН КЕЛАЖАГИГА КОМИЛ ИШОНЧ БИЛАН ҚАРАЙМАН»

Покистон Ислом Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси билан суҳбат

— Жаноб элчи, айни дамда мамлакатимиз Покистон халқи сингари катта айём — Мустақиллик байрами арафасида турибди. Мустақилликка эришганимиз боис, мамлакатларимиз ўртасидаги азалий алоқалар тарихида янги саҳифалар очилди.

— Тўғри, халқларимиз ўртасида жуда қадим замонлардан бери давом этиб келаётган алоқалар юртингиз истиқлолга эришганлиги туфайли янги босқичга кўтарилди. Фикри ожизимча, рамзийликнинг асл маъносини шу буюк тарихий воқеа замиридан изламоқ лозим.

Ўзбекистон янги, қадриятлари шаклланаётган дунёга қадам қўймоқда. Бугунги кунда юртингизда мустақилликни мустаҳкамлаш, мамлакатни иқтисодий юксалтириш, тинчлик ва хавфсизликни сақлаш ҳамда ташқи иқтисодий алоқаларни жадаллаштириш борасида катта ишлар қилиняпти. Энг муҳими, ўзбек халқи ўзининг қисқа мустақил тараққиёт даври ичида ўз келажагини, ўз истиқболини буюк ўтмишингиз мезонлари билан ўлчашни, уни кенг кўламда тасаввур этишни ўрганди.

Ҳозир мустақил Ватанингиз байроғи бутун дунё узра ҳилпирамоқда. Бундан бир неча йиллар муқаддам ёд этишга қўрқилган Амир Темурни бугун ёд этилаяпти. Буларнинг барчаси, албатта, мустақиллик шарофати. Ўзбекистон билан Покистон ўртасида боғланган дипломатия алоқалари ҳақиқатан ҳам ана шу илоҳий неъмат — мустақиллик натижасидир.

Маълумки, мамлакатларимиз ва халқларимиз азалдан бир-бирларини маърифий жиҳатдан тўлдириб, бойитиб келишган. Кўпгина буюк ўзбек фарзандларининг юртимизга қадами етган. Асрлар оша ўчмайдиған хайрли из қолдиришган.

Бугун ўз мустақиллигининг 49 йиллигини нишонлаш тараддудида турган халқимиз буни теран англайди. Шунингдек, улар Ўзбекистоннинг Марказий Осиё минтақасида муҳим ўрин тутган давлат сифатида яхши билишади. Шу боис ҳам мамлакатимиз ҳукумати Ўзбекистон билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Эътироф этиш керакки, ўтган вақтлар давомида Президент Ислом Каримовнинг Покистонга ташрифи, давлатимиз раҳбарларининг юртингизга қилган расмий сафарлари тарихий воқеа бўлди. Зеро, ушбу ташрифлар икки мамлакат ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги алоқаларда кенг имкониятлар яратди. Ҳозирги вақтгача мамлакатларимиз ўртасидаги маданият, фан, техника ва мутахассислар тайёрлаш соҳалари бўйича ўнлаб битим ва шартномалар имзоланди.

Айни дамда юртингизда юздан ортиқ Ўзбекистон — Покистон қўшма корхоналари, ўнлаб фирмалар фаолият кўрсатмоқда. Мамлакатимизнинг халқаро ҳаво йўллари Тошкентда ўз ваколатхонасига эга. Бу эса янги ҳаво йўллари очилишига мақбул шароитлар яратади. Бироқ Афғонистонда давом этаётган можаролар мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгроқ қулоч ёзишида маълум бир қийинчиликларни туғдирмоқда. Негаки, Покистон ва Ўзбекистон ўртасида автомобиль йўлларини бунёд этиш кўп жиҳатдан шу жараёнга боғлиқ. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз Ўзбекистон каби минтақада тинчлик ва осойишталикни сақлаш, қўшни афғон юртида давом этаётган биродаркушлик урушини тўхтатиш ва Афғонистонни тинч, барқарор ўлкага айланишига хайрихоҳдир.

Шу ўринда Покистоннинг Ўзбекистон Президентининг Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорлик масалалари бўйича БМТ семинарини мунтазам ўтказиб туришга доир ташаббусини биринчилар қаторида маъқулланганлигини алоҳида таъкидлашни истардим. Шунингдек, мамлакатимиз Афғонистонда ташқи кучлар аралашувининг бартараф этиш ҳамда бу мамлакатга четдан қурол олиб киришни таъқиқлаш хусусидаги Президент Ислом Каримовнинг БМТнинг Бош Ассамблеяси 50 йиллигига бағишланган анжуманда билдирган таклифини қўллаб-қувватлайди. Биз ўзбекларнинг, «қўшнинг тинч — сен тинч» деган доно сўзини чуқур англаймиз ва шу фикрга тўлиқ қўшиламиз. Тарихи тарихига, дили-дилига туташ бўлган икки дўст халқ ўртасидаги ҳамкорлик янада муваффақиятли ривожланиб, натижадор бўлишига умид қиламиз. Биз дипломатлар Ўзбекистон — Покистон халқлари ўртасидаги дўстликнинг тағин-да мустаҳкамлаш учун, икки давлатнинг иқтисодий алоқаларини юксалтириш учун бор кучимизни сарфлайверамиз.

Фурсатдан фойдаланиб, барча ўзбекистонликларни мустақиллик айёми билан қутлайман. Шу сахий ўлкада яшаётган одамларга бахт-саодат ва муваффақият тилайман.

Мен холис бир дипломат сифатида Ўзбекистон келажагига комил ишонч билан қарайман. Аминмаки, мамлакатингиз ўз мустақиллигининг навбатдаги саналарига янада бақувват давлатга айланган ҳолда кириб келади.

«Халқ сўзи» мухбири **Ф. САНАЕВ** суҳбатлашди.

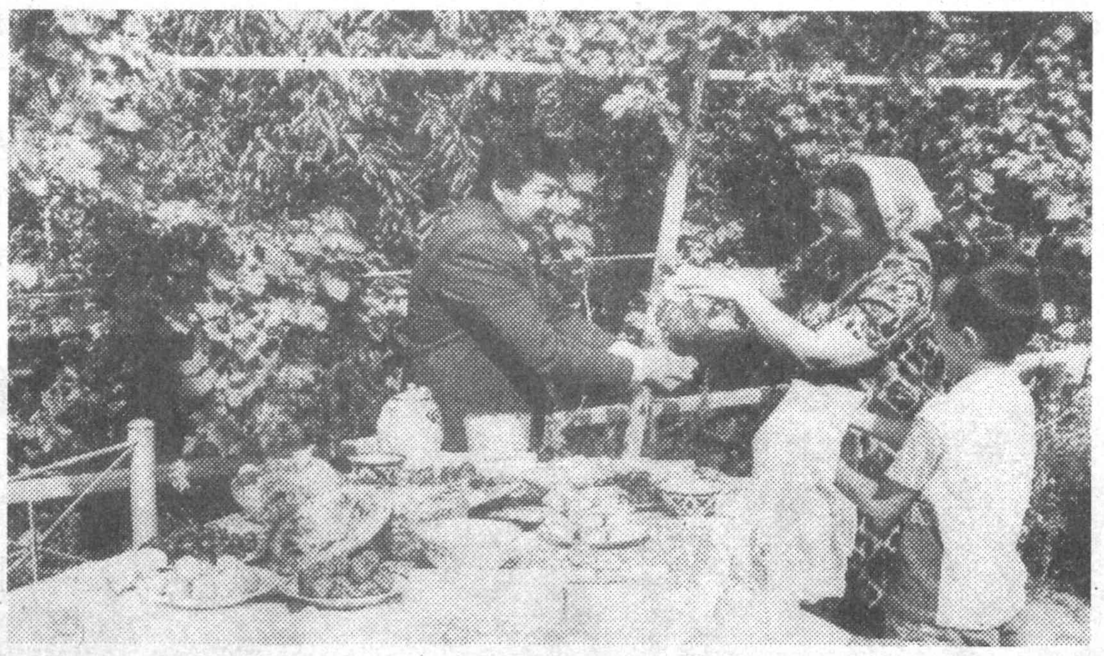

Тотувликка не етсин.

Т. МАҲКАМОВ олган сурат-лавҳа.

ЖИЗЗАХДА ТЕЛЕСТУДИЯ

Жиззахда вилоят телестудияси очилди. Бу оталиқ ёрдами кўрсатаётган республика телерадиокомпанияси, вилоят ҳокимлиги ва хомийлар саъй-харакатининг натижаси бўлди. Телестудия ҳафтада бир соат эфирга чиқади. Унинг кўрсатувларини қўшни Сирдарё, Самарқанд вилоятлари, шунингдек, жанубий Қозоғистоннинг аҳолиси ҳам томоша қилиши мумкин.

(ЎзА).

Ташкилот тавсия этади:

1. 1-, 2-тумбали столлар, кабинет гарнитурлари.
2. Стол ва стул мажмуи (пластмассадан).
3. **"DAEWOO"**-51 диаг. видеоиккиликлар.
4. Телефон аппаратлари (дискали ва кнопкали).
5. Дипломатлар ва кейслар, вентиляторлар.
6. **"Samsung"** ёзув машинкалари.
7. Калькуляторлар **"Citizen SDC-888, 8820"**.
8. Нусха кўпайтиргичлар **"Canon FC 230, 330"** картридж ва тонерлар.
9. Турли-туман канцелярия моллари.
10. Телефон аппаратлари **"Panasonic-2365"**.
11. Автомагнитолалар **"DAEWOO"**.
12. Электр дазмоллар **"DAEWOO"**.
13. Телефакслар **"Panasonic-130"**.
14. Трансформаторлар ТМПУ-1000\10,ТМ-630\10, 100\10,160\10.
15. Камералар КСО-386,272.
16. Панеллар ШО-70.
17. Нонкескичлар МВХ-200.
18. Электр қозонлар КПЭ-200,КНЭ-50.
19. Электр қуритгичлар ЭРА-5.
20. Лифт (пассаж. юк, шифохонабоп-400,100 кг, 9 бекат.
21. Ўт ўчириш шланглари.
22. Киноускуна **"Украина", "Одесса"**.
23. Ошхоналар учун АККО-2 линияси.
24. Тарозилар В-42019 тн.
25. Кўрсаткичлар (датчик) ДП-3-3,ДНП-1,ВВР-256, ТУДН-1,ТУДЭ-1, ДД-1.5, ДПС-0.38, МП-04, ДПМ-2.5, реле Д200-20, ТУДЭ-2, ДГМ-400, ДРД-1\2.
26. Калорифер КВС-9-8-10, КВП-503-502-1300.
27. Манометр диф. ДУ-3585, МГК-100\1.6, МА-250, МТП-100\10, МПУ-5-6, МПЗ-2.5,МП-5\10, МТС-711, МА-100, МТП-1.
28. Манометр МП-25, 3у-6-16-16\10, МТ-4, МТТ-60\10.
29. Манометр Мт-100\60, МТ-1-1.6, ДТ-1001, МТ-100, ТМВ-325.
30. Сим ВР-1,пахта тойларини ўраш учун сим - 3.8,4.
31. Ковролин.
32. **"SONY", "Panasonic"** видеокамералар.

Телефонлар: 79-75-08, 79-47-74, 79-47-73, тел./факс: 79-75-07.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

ОЛИМПИАДАДА ҚАТНАШИШНИНГ ЎЗИ КАТТА ЮТУҚ...

Америка Қўшма Штатларининг Атланта шаҳрида бўлиб ўтган XXVI ёзги олимпиада ўйинлари якунланди. Унда иштирок этган 76 нафар мамлакатимиз спортчилари юртимизга қайтиб келишди. Шу муносабат билан мухбиримиз республика давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Б. Маҳситова бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Сизни спортчиларимиз эришган натижа қониқтирадими?

— Бу саволингизга ҳа, деб ҳам, йўқ, деб ҳам жавоб беришим мумкин. Ҳа, дейишимга сабаб шуки, олимпиада ўйинларида жаҳоннинг 197 мамлакатидан қарийб 11 мингга яқин энг кучли спортчилари иштирок этиб, ўзаро беллашдилар. Мамлакатимиз спортчилари қизиқарли беллашувларда биттадан кумуш ва бронза медалларига сазовор бўлишиб, умумкоманда ҳисобида 58-ўринни эгаллашди. 15 нафар спортчимиз мусобақа турлари бўйича кучли ўнликдан жой олди. Жаҳоннинг 126 мамлакати спортчилари олимпиададан медалсиз қайтишди. Агар шуларни ҳисобга оладиган бўлсак, бизнинг кўрсаткичимиз ёмон эмас.

Спортчиларимиз эришган ютуқдан қониқмаслик ҳисси шу маънодаки, улар янада юқорироқ натижаларга эришишлари ҳам мумкин эди. Бунга имкон бор эди. Аммо уларда ҳал қилувчи бахсларга руҳий тайёргарлик етишмади чоғи, ҳаяжонланишди.

— Олимпиадачиларнинг кайфиятлари қандай?

— Атлантада яхши эди, юртимизга қайтгач аъло бўлди. Мен спортчилардан сал олдинроқ Ватанга қайтган эдим. Уларни кутиб олиш учун аэропортга, улар самолётдан тушмасдан олдин самолётга чиққанимда улар мендан «Биз ишончни оқлолмадик» дейишди. Мен уларга халқимиз уларнинг интизорлик билан кутишаётганлигини, Олимпиада ўйинларида қатнашишнинг ўзи катта ютуқ эканлигини айтдим. Шундан сўнг спортчиларнинг кайфияти кўтарилди.

— Олимпиада ўйинлари спортчиларимиз учун ўзига хос мактаб вазифасини ўтган бўлса керак?

— Ҳа, албатта. Биз делегациямиз ажратилган офисда ҳар куни ўтказилган ҳар битта учрашуви муҳокама этиб, камчиликларни, хатоларни таҳлил қилиб бордик. Раҳбарията спортчиларга тегишли хулосалар чиқардик. Мен шуни алоҳида масулият билан айтишим мумкинки, келгуси олимпиада ўйинларида мамлакатимиз байроғи кўпроқ кўтарилади, гимнимиз тез-тез янграйди. Сиднией олимпиадасига ва бошқа халқаро миқёсдаги мусобақаларга тайёргарлик бугундан бошланган.

«Халқ сўзи» мухбири **Алижон АБДУРАҲМОНОВ** суҳбатлашди.

• *Хабарлар оқимидан*

ЎЗБЕК ҚЎШИҚЛАРИ ФРАНЦИЯДА

Август ойининг бошларида Франциянинг Лангон шаҳрида «Гаройиб кечалар» номли V халқаро мусиқа фестивали бўлиб ўтди.

Ушбу фестивалнинг аҳамияти шундаки, уни 4 кун ичида 6-7 минг киши томоша қилди. Фестивалнинг ўзига хос хусусияти эса унда турли мамлакатлар хонандаларининг иштирок этганлигида. Бу йилги тадбирда Миср, Бразилия, Болгария, Албания ва қатор Африка мамлакатларининг таниқли санъат устлари қатори ўзбек санъаткорлари ҳам қатнашдилар.

Истеъдодли хонанда Матлуба Дадабоеванинг чиқиши, айниқса, мухлислар қалбидан алоҳида ўрин олди. У француз қўшиқ шайдоларини ўзбек миллий қўшиқ санъатининг дурдоналаридан «Эй, дилбари жоним», «Самарқанд ушшоғи», «Талқини баёт», «Тановар», «Омон ёр» каби қўшиқ ва ланарлар ижроси билан хушнуд этди.

Фестиваль ташкилий қўмитаси раиси, таниқли мусиқашунос Патрик Лавонинг таъкидлашича, ўзбек хонандасининг иштироки кечага ўзгача жозиба бағишлади. Матлубанинг ўзбек миллий мусиқа асбоблари жўрлигидаги майин, ширали овози француз қўшиқ шинавандаларининг олқишларига сазовор бўлди.

Ташкилотчилар ўзбек қўшиқчиси ижросидаги дастур асосида лазер диски чиқариш ниятлари борлигини маълум қилдилар. Фестиваль қатнашчиларининг эътирофига кўра, француз қўшиқ шинавандалари ўзлари учун ўзбек юлдузини кашф этганлари маълум бўлди.

«Жаҳон» ахборот агентлиги

ТУРКИЯ ПОЙТАХТИДА АМИР ТЕМУР БОҒИ ОЧИЛДИ

Туркия пойтахти Анқарадаги Кечиўран туманида «Амир Темур боғи» барпо этилди.

Ушбу боғнинг очилишига бағишланган тантанали маросимда Анқара шаҳар ҳокимлиги вакиллари, туркиялик кўплаб олимлар ва жамоат арбоблари, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Туркиядаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Абдуғаффор Абдураҳмонов ҳозир бўлди. Ўзбекистон ва Туркия давлат мадҳиялари янгради.

Маросимда сўзга чиққан Анқара ҳокимлиги вакили Турғут Олтинўқ буюк саркарда Амир Темур ҳаёти, унинг жаҳон тарихида тутган ўрни ҳақида гапириб, соҳибқироннинг 660 йиллик юбилейига бағишлаб барпо этилган мазкур боғ турк ва ўзбек халқлари ўртасидаги алоқаларнинг янада ривожланишига хизмат қилишини таъкидлади.

Онадўли ахборот маҳкамасининг хабар беришича, эндиликда халқ мулкига айланган «Амир Темур боғи» йилига 2 миллионга яқин кишини қабул қилади.

(ЎзА).

«БУХОРО — МЕҲР-ШАФҚАТ ШАҲРИ»

Баъзи бировлар ўйлаганчалик меҳр-шафқат ҳақида фильм яратиш осон эмас. Унда оддийгина инсоннинг ҳамма ҳам ҳис қила олмайдиган ўзига хос қирралари, ўкинч ниголари акс этмоғи керак. Шундагина у ўз мухлисларини топади. Маълумки, Бухоро азал-азалдан меҳр-шафқат шаҳри бўлиб келган.

Шунданми, вилоятда суратга олинаётган янги телевизион ҳужжатли фильмнинг номи ҳам «Бухоро — меҳр-шафқат шаҳри» деб аталади. Унда Қизил Ярим ой жамиятининг Бухоро вилояти бўлими фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади. Фильмни М. Назарова ва В. Дворкин сценарийлари асосида «Ўзбектелефильм» режиссёри Эдуард Давидов суратга олмоқда.

Маннон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қанча сув ишлатаётганингизни биласизми? Йўқ! Бунинг учун қанча пул тўлашингизни ҳам биласизми!!!

Фақат "Стройтехника" ҚК бу муаммонгизни ҳал қила олади.

Совуқ ва иссиқ сувнинг аниқ ҳисоб-китобини қиладиган ускуналар етказиб берамиз (температура диапазони 60-180). Уланиш жойининг ўлчами 15 дан 1000 мм.гача.

Ускуналарнинг Ўзбекистон Республикаси давлат стандарти ва халқаро ИСО стандарт тизими томонидан берилган сертификати бор.

Агар сиз бундан-да яхшироқ ускуна тополсангиз, бизга хабар қилинг.

Маълумот учун тел.: (3712) 45-44-35, 45-48-64, 45-58-37. Факс: (3712) 45-48-64. Манзилимиз: 700027, Тошкент ш., Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 16 "А".

6-, 12-троллейбуслар,13-, 32-, 51-автобусларнинг "Халқлар дўстлиги" метро бекати.

"ЎЗБЕКМАЗСЕРВИС" ҚК

МАЗ автомобилларига эҳтиёт қисмлар сотиб олишни таклиф қилади.

ШУ ЖУМЛАДАН:

*** плунжер жуфтлари;
*** ТНВД насослари;
*** олд ойналар /суперМАЗлар учун/;
*** МАЗ-8926 прицеплари.

СОТИЛАДИ:

*** АМЗ-238 ва АМЗ-236 двигателлари;
*** 320 x 508, 260 x 508, 205 x 70 R 14, 175 x 70 R 14 шиналари.

Шунингдек, ГАЗ-24 ва ГАЗ-53 учун тирсакли валлар, комбайнлар учун клин қайишлар, турбонадувлар, ПА-1.01, ПА-4, ПА-6Т ўт ўчиригичлари, почта қутилари сотилади.

Манзил: Тошкент ш., 8-Март кўчаси, 57-уй. Тел.: 91-68-94. Факс: 91-64-06.

Ташкилот Тошкент шаҳридаги омборидан

"Борекс" экскаваторлари ва бошқа техникаларни, бойитилган ПГС қумларини исталган миқдорда сотади.

Жойига етказиб бериш ҳам мумкин. Шунингдек, таъмирлаш-қурилиш ишларини тугал бажариб беради.

Тел.: 50-01-04 - кундузи
58-30-84 - соат 19.00 дан 22.00 гача

"УНИВЕРС-МВ"

Тошкентдаги омборидан тавсия этади:

МТЗ-80 (ТТЗ-80) тракторларининг Д-240, Д-243Л двигателлари учун "Урал механика заводи" акционерлик жамияти ишлаб чиқарган

Д240-1005010 ТИРСАКЛИ ВАЛЛАР.

Ҳақи пул ўтказиш йўли билан тўланади.

Телефонлар: (3712) 77-03-42, 77-67-34 (факс), пейджер (067) абонент 4195.

Бизнинг манзил: Тошкент, Волгоград кўчаси, "Ц" квартали, "Ўзгипросельстрой" институти, 4-қават, 10-хона.

Мўлжал: метронинг Улуғбек бекати ва оперетта театри оралиғида, "У Максима" дўконнинг ёнг томони.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девони жамоаси девоннинг масъул ходими Абдулазиз Абдуқаххорова онаси

ЖАМИЛА аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ва Адабиёт жамғармаси Ёзувчилар уюшмаси аъзоси, адабиётшунос олим

Маъсуд РАСУЛИЙнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги жамоаси агентлик фотомухбири А. Зуфарова синглиси

Гулсара КУШАНОВАнинг

вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбекгидрогеология» бирлашмаси жамоаси ГИДРОИНГЕО институти лаборатория мудири, техника фанлари доктори И. Хабибуллаева отаси

Хабибулла ХАСАНОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Биринчи Тошкент давлат тиббиёт институти жамоаси эндокринология кафедра доценти Ҳамида Баймуҳамедовага онаси

ХАБИБА аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳаррият 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0319 Буюртма Г. — 0444 31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 23.30